

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**VZTAH SLOŽEK INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO
SYSTÉMU A OBČANSKÉ SPOLEČNOSTI
V MIKROREGIONU MILEVSKO**

Autor práce: Michaela Vítovcová

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: mjr. Mgr. Štěpán Kavan Ph. D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce mjr. Mgr. Štěpánu Kavanovi Ph. D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

VÍTOVCOVÁ, M. *Vztah složek integrovaného záchranného systému a občanské společnosti v mikroregionu Milevsko : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2012. 70 s. Vedoucí bakalářské práce : mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph. D.

Klíčová slova: integrovaný záchranný systém, mikroregion Milevsko, neziskové organizace, občanská společnost, tísňová volání

Práce analyzuje vzájemný vztah složek integrovaného záchranného systému a občanské společnosti v mikroregionu Milevsko. Ve své teoretické části seznamuje se subjekty tohoto vztahu a také charakterizuje území, ve kterém je prováděna analýza. V praktické části nejprve zkoumá vztah občanské společnosti ke složkám integrovaného záchranného systému prostřednictvím dotazníkového šetření. V této části tedy nalezneme vyhodnocení odpovědí od respondentů, doplněné názornými grafy. Naopak vztah z pohledu složek integrovaného záchranného systému k občanské společnosti je zjišťován pomocí řízených rozhovorů s vedoucími pracovníky základních složek na daném území. V této části se tedy nachází jednotlivé vyhodnocení provedených rozhovorů.

ABSTRACT

VÍTOVCOVÁ, M. *The Liaison of the Integrated Rescue System and Civil Society in the Milevsko Microregion : Bachelor thesis.* České Budějovice . The College of European and Regional studies, o. p. s., 2012. 70 p. Supervisor : mjr. Mgr. Štěpán Kavan, Ph. D.

Key words: integrated rescue system, Milevsko microregion, non-profit organizations, civil society, emergency calls

This bachelor thesis analyses the liaison of the integrated rescue system and civil society in the Milevsko microregion. The theoretical part gets the reader know about the subjects of this liaison and also characterizes the territory, where the analysis is carried out. The practical part explores the liaison between the civil society and the integrated rescue system by means of the questionnaire survey first. In this part, we find the evaluation of answers, supplemented with illustrative graphs. The other way round the liaison from the perspective of the integrated rescue system to civil society is investigated using structured interviews with the managers of the basic branches of the explored territory. In this part there is an individual evaluation of every single interview.

OBSAH

ÚVOD	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Integrovaný záchranný systém	12
2. 1 Vznik a vývoj integrovaného záchranného systému	12
2. 2 Terminologie v IZS	14
2. 3 Právní úprava IZS	15
2. 3. 1 Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů	15
2. 3. 2 Vyhláška ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb. o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému	15
2. 3. 3 Vyhláška ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva.....	16
2. 3. 4 Zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů	17
2. 3. 5 Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky.....	17
2. 3. 6 Zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování	17
2. 3. 7 Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně.....	18
2. 3. 8 Vyhláška ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb. o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru	18
2. 3. 9 Vyhláška ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany	19
2. 3. 10 Další související právní předpisy	19
2. 4 Složky integrovaného záchranného systému	20
2. 4. 1 Hasičský záchranný sbor České republiky.....	21
2. 4. 2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany	22
2. 4. 3 Police České republiky.....	23
2. 4. 4 Zdravotnická záchranná služba	24
2. 4. 5 Armáda České republiky.....	25
2. 4. 6 Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska	26
2. 4. 7 Česká hasičská jednota.....	26
2. 4. 8 Český červený kříž.....	26

2. 5 Koordinace složek IZS	27
2. 5. 1 Taktické řízení.....	27
2. 5. 2 Operační řízení	28
2. 5. 3 Strategické řízení.....	28
2. 6 Operační a informační střediska.....	28
2. 6. 1 Tísňová volání.....	29
2. 6. 2 Zavedení jednotného evropského tísňového čísla 112.....	29
2. 6. 3 Možnost útlumu národních čísel tísňového volání.....	30
3. Občanská společnost	32
3. 1 Historie občanské společnosti v ČR.....	33
3. 2 Pojetí občanské společnosti v ČR	35
3. 3 Neziskové organizace.....	35
3. 4 Červený kříž a Červený půlměsíc	36
3. 5 Charita ČR.....	38
3. 6 ADRA	38
3. 7 Bílý kruh bezpečí	39
4. Mikroregion Milevsko	40
4. 1 Obyvatelstvo	41
5. Výzkum vztahů složek IZS a občanské společnosti v mikroregionu Milevsko	44
ZÁVĚR.....	54
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	55
SEZNAM ZKRATEK.....	59
SEZNAM GRAFŮ	60
SEZNAM PŘÍLOH.....	61
PŘÍLOHY	62

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce jsou vztahy mezi jednotlivými složkami integrovaného záchranného systému a občanskou společností v mikroregionu Milevsko. Jedním z hlavních důvodů, proč jsem si toto téma vybrala je skutečnost, že v místě ve kterém žiji se nacházejí a působí všechny základní složky integrovaného záchranného systému. Na tomto území lze tedy dobře pozorovat a analyzovat vztah mezi občany daného mikroregionu a těmito složkami. Dalším důvodem výběru je často diskutované snižování finančních prostředků od státu těmito složkám a také úvahy o rušení některých stanic a snižování početních stavů pracovníků některých složek. V tomto spatřuji aktuálnost a důležitost toho proč se zabývat tímto tématem a to ve vztahu k obyčejným lidem, kterým příslušníci složek integrovaného záchranného systému dnes a denně pomáhají.

Samotný text práce jsem rozčlenila do pěti hlavních kapitol, přičemž jsem se snažila, aby jednotlivé úseky na sebe logicky navazovaly a obsahovaly stěžejní informace. První kapitola stručně a výstižně charakterizuje cíl a metodiku bakalářské práce.

Druhá kapitola popisuje integrovaný záchranný systém, jeho vznik, vývoj a terminologii. Součástí kapitoly je právní úprava integrovaného záchranného systému rozdělení a popis činnosti jeho jednotlivých složek a koordinace jejich součinnosti. Také je zde kapitolka o operačních a informačních střediscích jednotlivých složek.

Třetí kapitola se zabývá občanskou společností, jejím pojetím a historií v rámci ČR. Za tímto jsou v návaznosti zmíněny neziskové organizace, jako příklad jsou uvedeny Červený kříž a Červený půlměsíc, Charita ČR, ADRA a Bílý kruh bezpečí.

Čtvrtá kapitola celkově charakterizuje mikroregion Milevsko a zejména jeho obyvatelstvo.

Poslední kapitola je věnována výzkumné části bakalářské práce. Čtenář zde nalezne výsledky a vyhodnocení otázek z dotazníkového šetření, které bylo prováděno s občany mikroregionu Milevsko a dále vyhodnocení odpovědí na otázky z řízených rozhovorů s vedoucími pracovníky základních složek integrovaného záchranného systému nacházejících se na tomtéž území.

Stěžejní literární prameny této bakalářské práce tvoří v první části nejčastěji legislativní předpisy. Zejména je to zákon č. 239/2000 Sb. O integrovaném záchranném systému a prováděcí dokument k tomuto zákonu, vyhláška ministerstva vnitra č. 328/2000 Sb. O některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného

systému a další řada právních předpisů souvisejících především s úpravou činností jednotlivých složek. V literatuře je tato problematika upravena tedy především zákony a dále ji obsahují různé odborné učebnice a příručky pro základní či střední školy nebo dokumenty sloužící pracovníkům jednotlivých složek. Tyto podklady obsahují většinou především výtah z jednotlivých zákonů a dále ho upřesňují a vysvětlují. Jejich součástí bývají praktické příklady, ukázky a postupy činnosti složek při řešení mimořádných událostí. Literatura vztahující se k občanské společnosti je běžně dostupná a rozmanitá, je tedy mnoho způsobů jak přistupovat k pojetí této oblasti. Materiál týkající se místa, ve kterém je prováděn výzkum tvoří především místní tisk, internetové stránky organizací na tomto území a knihy popisující tento mikroregion. Na závěr použitými podklady v mé práci jsou výsledky vlastního výzkumu.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem bakalářské práce je analýza vztahů složek integrovaného záchranného systému a občanské společnosti v mikroregionu Milevsko. Před samotnou analýzou těchto vztahů je nejprve potřeba definovat jeho subjekty. Práce je tedy rozdělena na část teoretickou a část praktickou.

Teoretická část se zabývá integrovaným záchranným systémem, jaké složky ho tvoří a jaké mají úkoly. Seznamuje také s dalšími souvisejícími instituty, jako například s operačními a informačními středisky těchto složek. Ty totiž představují spojení mezi jednotlivými složkami a občany, kteří si jejich prostřednictvím přivolají potřebnou pomoc. Druhým definovaným subjektem je občanská společnost, dále pak konkrétně občanská společnost v mikroregionu Milevsko. V práci jsou zmíněny neziskové organizace související s činností složek integrovaného záchranného systému, protože občanská společnost se v nich angažuje a snaží se přispět poskytnutím dobrovolné pomoci nejrozličnějšími formami.

V praktické části je využito metody standardizovaného dotazníkového šetření písemným způsobem. Tento dotazník je určen občanům mikroregionu Milevsko, v němž se nacházejí všechny základní složky integrovaného záchranného systému. Dotazník tvoří převážně uzavřené a několik polootevřených otázek. Otázky jsou zaměřeny na hodnocení činnosti jednotlivých složek integrovaného záchranného systému a celkově na vnímání integrovaného záchranného systému občany. Dále jsou otázky zaměřeny na problematiku a znalost čísel tísňového volání a jednotného evropského tísňového čísla 112. V závěru je zjišťován podíl participace občanské společnosti týkající se například členství v některých neziskových organizacích, které souvisejí s činností složek integrovaného záchranného systému nebo přímo působení občanů v základních či ostatních složkách tvořících integrovaný záchranný systém. Prostřednictvím dotazníkového šetření je tedy cílem analyzovat vztah občanů k jednotlivým složkám integrovaného záchranného systému na daném území.

Další metodou, která má za cíl analyzovat naopak vztah ze strany složek integrovaného záchranného systému k občanské společnosti je řízený rozhovor. V tomto rozhovoru je předem určeno deset otázek, tzv. otázek volných. Otázky jsou určeny vedoucím pracovníkům čtyř základních složek integrovaného záchranného systému v mikroregionu Milevsko a pro všechny jsou stejné. Jsou tedy určeny veliteli Milevské požární stanice pobočky Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje a dále veliteli Jednotky sboru dobrovolných hasičů Milevsko. Následně jsou otázky určeny

vedoucímu Obvodního oddělení Policie ČR v Milevsku a v neposlední řadě posádce výjezdového stanoviště Zdravotnické záchranné služby Jihočeského kraje v Milevsku. Okruh otázek je zaměřen na podobná témata jako v dotazníkovém šetření prováděném s občany.

Hlavním cílem v praktické části je tedy vyhodnocení všech získaných odpovědí z dotazníkového šetření a z řízených rozhovorů. V úplném závěru pak budou metodou komparace zhodnoceny případné největší rozdílné názory, pohledy a zkušenosti obou dotazovaných stran.

2 Integrovaný záchranný systém

Integrovaný záchranný systém (dále IZS) představuje dle Hasičského záchranného sboru České republiky,¹ efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánů státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události. Tak aby stručně řečeno „nikdo nebyl opomenut, kdo pomoci může a vzájemně si nikdo z nich nepřekážel.“²

IZS není institucí, úřadem, sborem, sdružením ani právnickou osobou. IZS je skutečně systém práce s nástroji spolupráce a modelovými postupy součinnosti (typovými činnostmi) a je součástí systému pro zajištění vnitřní bezpečnosti státu.

Existencí IZS je naplňováno ústavní právo občana na pomoc při ohrožení jeho zdraví nebo života.

Nelze pominout skutečnost, že zákonem č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů se upravuje také problematika ochrany obyvatelstva na úrovni státní správy a samosprávy, fyzických osob, právnických osob a podnikajících fyzických osob, kdy je naprosto nezbytné organizovat společnou činnost všech, kdo mohou svými silami, prostředky a kompetencemi pomoci.

2.1 Vznik a vývoj integrovaného záchranného systému

Vznik a vývoj IZS je stručně a výstižně popsán v odborném dokumentu vydaném Generálním ředitelstvím hasičského záchranného sboru ČR, nazvaném *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana*.³ Dokument popisuje společenské změny na začátku 90. let minulého století, které přinesly vedle pozitivních změn i určité negativní jevy. Bouřlivý rozvoj motorismu znamenal znásobení počtu dopravních nehod. Společenský odpor proti přípravám na válku v bipolárním světě se po jeho zániku přenesl i na zdravé činnosti v oboru civilní obrany a ochrany, zlikvidována byla různá dekontaminační zařízení v podnicích, zanikaly sklady ochranných prostředků,

¹ *Hasičský záchranný sbor České republiky : Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. 2009 [cit. 2011-10-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/hasicky-zachranny-sbor-ceske-republiky.aspx>>.

² *Hasičský záchranný sbor České republiky : Integrovaný záchranný systém* [online]. 2009 [cit. 2011-10-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>>.

³ HANUŠKA, Z.; SKALSKÁ, K.; DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana : Modul 1*. 1. vyd. Praha : MV - generální ředitelství hasičského záchranného sboru ČR, 2010. s. 7-8. ISBN 978-80-86640-59-4.

kryty apod. Se snižováním početního stavu armády ČR a počtu jejích posádek došlo k poklesu její kapacity pomáhat při velkých živelních pohromách a průmyslových haváriích a snížil se počet armádou vycvičených záchranářských specialistů. Nové možnosti v realizaci koníčků a zájmů osob vedly k prudkému poklesu zájmu o činnost v tradičních sdruženích občanů. Téměř zanikla zdravotnická sdružení Červeného kříže, někdy i velmi výrazně poklesly počty dobrovolných záchranářů (např. Horská služba). Za této situace se ukázalo výhodou, že zákon o požární ochraně ukládá obci zřídit jednotku sboru dobrovolných hasičů obce. Díky tomu a díky staleté tradici dobrovolní hasiči zůstali početně nejvýznamnější základnou pro účinné zvládnutí mimořádných událostí v každodenním životě.

Profesionální hasiči, převážně působící a organizovaní v hasičských záchranných sborech krajů, dokázali zásadním způsobem a velmi rychle změnit své zaměření, v současné době boj s požáry činí jen asi 20 % zásahů. Převažující náplní jejich činnosti se postupně staly záchranné práce, tzv. technické zásahy. K této nové činnosti ovšem hasiči potřebují spolupráci specialistů. Spolupráce na místě zásahu základních i ostatních složek v nějaké formě existovala vždy. Jen nebyli vzájemné vztahy mezi záchrannými složkami jednoznačně právně určeny, i když vyplývaly z kompetencí činností těchto složek a úkolů, pro které byly zřízeny a za které jsou zodpovědné. Odlišná pracovní náplň i pravomoci jednotlivých složek zakládaly nutnost určité koordinace postupů. Smyslem vzniku IZS nebylo vytvořit novou profesionální instituci ze všech zainteresovaných složek. Cílem bylo vytvořit určitý právní institut spolupráce, na základě kterého by mohla koordinace jednotlivých složek při složitých haváriích, živelních pohromách nebo každodenních nehodách při záchranných a likvidačních pracích fungovat.

Prvním dokumentem, který se vztahuje k IZS se stalo *usnesení vlády ČR č. 246 ze dne 19. května 1993*, kterým byly ve třinácti bodech stanoveny hlavní zásady, které byly přílohou tohoto usnesení. Později zákon o okresních úřadech stanovil povinnost organizovat IZS prostřednictvím havarijních komisí okresů. To se naplňovalo s různou intenzitou a kvalitou až do katastrofálních povodní v letech 1997 a 1998. Značné rozdíly ve zvládnutí dopadů povodně mezi okresy, které měly funkční havarijní komise a ostatními okresy, spolu s vynikajícími výkony hasičů znamenaly zelenou pro princip IZS a ustavení Hasičského záchranného sboru ČR (dále HZS ČR) jako gestora IZS, což bylo završeno v roce 2000 schválením *zákona č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému*.

2. 2 Terminologie v IZS

Vymezení základních pojmů dle zákona č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému:⁴

Integrovaný záchranný systém - je koordinovaný postup jeho složek při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací

Mimořádná událost (dále MU) – je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činnostmi člověka, přírodními vlivy, havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životního prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací

Záchranné práce – jsou práce, jejichž činnostmi dochází k odvrácení nebo omezení bezprostředního působení rizik při MU ohrožující život, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Likvidační práce – jsou práce, jejichž činnostmi dochází k odstranění následků způsobených MU

Ochrana obyvatelstva – je plnění úkolů civilní ochrany ve smyslu čl. 61 Dodatkového protokolu k Ženevským úmluvám z roku 1949, zejména varování, evakuace, ukrytí a nouzové přežití obyvatelstva a další opatření k zabezpečení ochrany jeho života, zdraví a majetku

Civilní ochrana – je plnění úkolů jejichž cílem je chránit civilní obyvatelstvo před nebezpečím, pomoci mu odstranit bezprostřední účinky nepřátelských akcí nebo pohrom a také vytvořit podmínky pro jeho přežití

Věcná pomoc – je poskytnutí věcných prostředků při provádění záchranných a likvidačních prací na výzvu velitele zásahu, starosty obce nebo přednosta okresního úřadu; je to i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele, starosty obce nebo přednosta okresního úřadu

Osobní pomoc – je činnost nebo služba při provádění záchranných a likvidačních prací na výzvu velitele zásahu, starosty obce nebo přednosta okresního úřadu; je to i pomoc poskytnutá dobrovolně bez výzvy, ale se souhlasem nebo s vědomím velitele, starosty obce nebo přednosta okresního úřadu

⁴ Česko. Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3461.

2. 3 Právní úprava IZS

Právní úprava oblasti IZS vychází přímo z některých ustanovení *zákona č. 1/1993 Sb. Ústavy České republiky*, dále ze *zákona č. 2/1993 Sb. o vyhlášení Listiny základních práv a svobod* a z *Ústavního zákona č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky*. Působnost v oblasti IZS je *Kompetenčním zákonem č. 2/1969 Sb.* svěřena Ministerstvu vnitra, které je tak gestorem právní úpravy IZS. Celá oblast IZS je zastřešena *zákonem č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů* (dále zákon o IZS) . Právní úprava oblasti IZS vznikla společně s *zákonem č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů* a *zákonem č. 241/2000 Sb. o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů*. Tyto tři zákony jsou vzájemně propojeny množstvím odkazů a souvislostí.

2. 3. 1 Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů

Tento zákon je základním právním předpisem pro IZS, který vešel v platnost dne 28. 6. 2000 a nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2001. Vychází z usnesení vlády č. 246/1993 Sb., kterým byly stanoveny zásady IZS.

Předmětem úpravy zákona o IZS je vymezení integrovaného záchranného systému, stanovení jeho složek a jejich působnosti, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnosti a pravomoci státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práv a povinností právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu (krizové stavy) .⁵

2. 3. 2 Vyhláška ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb. o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému

⁵ Česko. Zákon č. 239/2000 Sb. O integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3461.

Vyhláška je prováděcím dokumentem k zákonu o IZS. Vešla v platnost dne 5. 9. 2001 a nabyla účinnosti dnem 30. 6. 2002.

Hlavní části vyhlášky popisují:

- zásady koordinace složek integrovaného záchranného systému při společném zásahu
- zásady spolupráce operačních středisek základních složek
- podrobnosti o úkolech operačních a informačních středisek
- obsah dokumentace integrovaného záchranného systému, způsob zpracování dokumentace a podrobnosti o stupních poplachů poplachového plánu
- zásady a způsob zpracování, schvalování a používání havarijního plánu okresu a vnějšího havarijního plánu
- zásady způsobu krizové komunikace a spojení v integrovaném záchranném systému⁶

2. 3. 3 Vyhláška ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Tato vyhláška je zaměřena výhradně na oblast ochrany obyvatelstva a vešla v platnost dne 9. 8. 2002 a nabyla účinnosti tímto dnem.

Hlavní části vyhlášky popisují:

- postup při zřizování zařízení civilní ochrany a při odborné přípravě jejich personálu
- způsob informování právnických a fyzických osob o charakteru možného ohrožení, připravovaných opatřeních a způsobu jejich provedení
- technické, provozní a organizační zabezpečení jednotného systému varování a vyrozumění a způsob poskytování tísňových informací
- způsob provádění evakuace a jejího všestranného zabezpečení
- zásady postupu při poskytování úkrytů a způsob a rozsah kolektivní a individuální ochrany obyvatelstva
- požadavky ochrany obyvatelstva v územním plánování a stavebně technické požadavky na stavby civilní ochrany nebo stavby dotčené požadavky civilní ochrany⁷

⁶ Česko. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb. o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 127, s. 7447-7464.

⁷ Česko. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 133, s. 7730-7752.

2. 3. 4 Zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů

Tento zákon zřizuje Hasičský záchranný sbor České republiky, jehož základním posláním je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech. Zákon vešel v platnost dne 28. 6. 2000 a nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2001.

Předmětem úpravy tohoto zákona je zejména úprava organizace, řízení a úkolů HZS ČR. Dále zákon upravuje práva a povinnosti příslušníků a služební poměr příslušníků.⁸

2. 3. 5 Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky

Tento zákon, který vešel v platnost dne 17. 7. 2008 a nabyl účinnosti dnem 1. 1. 2009 zřizuje Policii ČR, jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor.

Zákon upravuje postavení a činnost Policie ČR, řízení a organizaci Policie ČR, a základní povinnosti příslušníků. Dále upravuje spolupráci s obcemi a ostatními právníckými a fyzickými osobami a také vyžadování pomoci od osob a orgánů. Zákon popisuje kdy a za jakých podmínek může policista omezit osobní svobodu občana či cizince a jak postupovat ve vztahu k věcem. Policie ČR zajišťuje bezpečnost chráněných objektů, prostorů a osob.⁹

2. 3. 6 Zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování

Tento zákon, který nabyl účinnosti dnem 1. 4. 2012, upravuje zdravotní služby a podmínky jejich poskytování a s tím spojený výkon státní správy, druhy a formy zdravotní péče, práva a povinnosti pacientů a osob pacientům blízkých, poskytovatelů zdravotních služeb, zdravotnických pracovníků, jiných odborných pracovníků a dalších osob v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb, podmínky hodnocení kvality a

⁸ Česko. Zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3454-3460.

⁹ Česko. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4086-4115.

bezpečí zdravotních služeb, další činnosti související s poskytováním zdravotních služeb a zpracovává příslušné předpisy Evropské unie.¹⁰

2. 3. 7 Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně a zákon vešel v platnost dne 17. 12. 1985 a nabyl účinnosti dnem 1. 7. 1986.

Účelem zákona je stanovit povinnosti orgánů, organizací a občanů, postavení a působnost orgánů státní správy na úseku požární ochrany, jakož i postavení a povinnosti jednotek požární ochrany tak, aby byly vytvořeny podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech.

Zákon taktéž uvádí základní povinnosti občanů, kdy je každý povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke vzniku požárů, ohrožení zdraví, či života osob a majetku. Zákon výslovně vyžaduje povinnost poskytnutí osobní pomoci v souvislosti se zdoláváním požárů, poskytnutí věcné pomoci a povinnost umožnit vstup na nemovitost. Občan není povinen poskytnout tuto pomoc, jestliže mu v tom brání důležitá okolnost nebo jestliže by tím vystavil vážnému ohrožení sebe nebo osoby blízké.¹¹

2. 3. 8 Vyhláška ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb. o stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru

Tato vyhláška nazývaná také vyhláškou o požární prevenci vešla v platnost dne 29. 6. 2001 a nabyla účinnosti tímto dnem, je prováděcím dokumentem.

Hlavní části vyhlášky popisují:

- podmínky požární bezpečnosti u právnických osob a fyzických osob
- umístění hasicích přístrojů, projektování požárně bezpečnostních zařízení, jejich provoz, kontrolu a údržbu
- způsob vytváření podmínek pro hašení požárů a pro záchranné práce
- lhůty a způsob provádění pravidelných kontrol dodržování předpisů o požární ochraně
- postup při poskytování výrobků a vzorků k provádění požárně technické expertizy

¹⁰ Česko. Zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 131, s. 4730-4801.

¹¹ Česko. Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně. In *Sbírka zákonů, Československá socialistická republika*. 1985, částka 34, s. 674-691.

- způsob stanovení podmínek požární bezpečnosti a posuzování požárního nebezpečí
- ověřování odborné způsobilosti, odborná příprava a školení zaměstnanců o požární ochraně
- druhy, obsah a vedení dokumentace požární ochrany
- obsah a rozsah požárně bezpečnostního řešení
- některé podmínky požární bezpečnosti u fyzických osob
- způsob výkonu státního požárního dozoru¹²

2. 3. 9 Vyhláška ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany

Vyhláška vešla v platnost dne 22. 6. 2001 a nabyla účinnosti tímto dnem, je prováděcím dokumentem.

Hlavní části vyhlášky popisují:

- plošné pokrytí území, barevné označení vozidel, vnitřní organizace a vybavení jednotek požární ochrany
- způsob zřizování, vnitřní organizace a vybavení jednotek
- organizace řízení v jednotkách
- podmínky akceschopnosti jednotek
- zásady velení a činnosti hasičů při zásahu
- zásady činnosti jednotek na úseku civilní ochrany a ochrany obyvatel
- požadavky na odbornou způsobilost
- způsob provádění, ověřování a osvědčování odborné přípravy k získání odborné způsobilosti a odborné přípravy k prodloužení platnosti osvědčení o odborné způsobilosti
- způsob prokazování oprávnění hasičů, náležitosti funkčních označení a náležitosti stejnokrojů¹³

2. 3. 10 Další související právní předpisy

Dalšími předpisy upravujícími IZS jsou i další zákony, nařízení vlády, nařízení krajů i obecně závazné vyhlášky obcí např.:

¹² Česko. Vyhláška ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb. o stanovení podmínek požární bezpečnosti a o výkonu státního požárního dozoru. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 95, s. 5446-5472.

¹³ Česko. Vyhláška ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti požární ochrany. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 95, s. 5490-5506.

- Zákon č. 222/1999 Sb. o zajištění obrany ČR
- Zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách ČR
- Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích
- Zákon č. 129/2000 Sb. o krajích
- Zákon č. 59/2006 Sb. o prevenci závažných havárií
- Zákon č. 254/2001 Sb. o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)
- Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví
- požární poplachový plán kraje
- požární řád obce

2. 4 Složky integrovaného záchranného systému

Složky IZS se rozdělují na složky základní, které tvoří:

- Hasičský záchranný sbor České republiky
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- Policie České republiky
- Zdravotnická záchranná služba

Základní složky IZS zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku mimořádné události, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě mimořádné události. Za tímto účelem rozmísťují své síly a prostředky po celém území České republiky.

a na složky ostatní, které tvoří:

- vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil (Armáda České republiky)
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory (městská a obecní policie, vězeňská služba, justiční stráž, bezpečnostní informační služba, celní správa)
- ostatní záchranné sbory (Horská služba, Letecká záchranná služba, Vodní záchranná služba)
- orgány ochrany veřejného zdraví
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby
- zařízení civilní ochrany
- neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím (Český červený kříž, Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, Česká hasičská jednota, Svaz záchranných brigád kynologů ČR, Adra, Arkáda, Člověk v tísni, Lékaři bez hranic)

Ostatní složky IZS poskytují při záchranných a likvidačních pracích plánovanou pomoc na vyžádání nebo osobní a věcnou pomoc na vyžádání.

V době krizových stavů se stávají ostatními složkami IZS také odborná zdravotnická zařízení na úrovni fakultních nemocnic pro poskytování specializované péče obyvatelstvu.¹⁴

2. 4. 1 Hasičský záchranný sbor České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky v různých dobách i v různých podobách používání svého názvu na našem území funguje už zhruba 145 let. Jeho základním posláním je chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných událostech, ať již se jedná o živelní pohromy, průmyslové havárie či teroristické útoky.

HZS ČR je páteří složkou IZS, který zabezpečuje koordinovaný postup při přípravě na mimořádné události a při provádění záchranných a likvidačních prací. Při plnění svých úkolů spolupracuje s ostatními složkami IZS i se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, právníckými a fyzickými osobami, neziskovými organizacemi a sdruženími občanů.

HZS ČR v současnosti hraje stěžejní roli i v přípravách státu na mimořádné události. Od roku 2001, kdy došlo ke sloučení HZS ČR s Hlavním úřadem civilní ochrany, má HZS ČR ve své působnosti i ochranu obyvatelstva, podobně, jako tomu je i v některých dalších evropských státech.

HZS ČR tvoří generální ředitelství HZS ČR (dále GŘ HZS ČR) , které je organizační součástí Ministerstva vnitra, 14 hasičských záchranných sborů krajů (dále HZS kraje) v čele s řediteli, pod které spadají jednotlivé jednotky s územní působností, Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany ve Frýdku-Místku a Záchranný útvar HZS ČR v Hlučíně. Součástí GŘ HZS ČR jsou také vzdělávací, technická a účelová zařízení. Důležitou součástí GŘ HZS ČR je ústřední operační a informační středisko a součástí hasičských záchranných sborů krajů jsou krajská operační a informační střediska.¹⁵

¹⁴ Česko. Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3461.-3462.

¹⁵ *Hasičský záchranný sbor České republiky : Základní poslání hasičského záchranného sboru ČR* [online]. 2009 [cit. 2011-10-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasickeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>>.

2. 4. 2 Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany

Jednotkou požární ochrany (dále JPO) se rozumí organizovaný systém tvořený odborně vyškolenými osobami (hasiči) , požární technikou (automobily) a věcnými prostředky požární ochrany (výbava automobilů, agregáty, apod.).

JPO působí buď v organizačním řízení nebo v operačním řízení. Organizačním řízením se rozumí činnost k dosažení stálé organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů JPO. Tímto se rozumí činnost související s udržováním a zvyšováním odborné a fyzické způsobilosti hasičů (školení, výcvik), údržbou požární techniky a dalších prostředků požární ochrany. Operačním řízením se rozumí činnost od přijetí zprávy o vzniku požáru nebo jiné MU až po návrat sil a prostředků na místo stálé dislokace.¹⁶

Hasiči jsou v JPO rozděleni do čet, družstev, družstev o zmenšeném početním stavu, příp. skupin. Četu tvoří 2 až 3 družstva, příp. skupiny. Družstvo je tvořeno velitelem a dalšími pěti hasiči. Družstvo o zmenšeném početním stavu se skládá z velitele a dalších tří hasičů. Skupinu tvoří velitel skupiny a 1 až 2 hasiči.

Z hlediska zřizovatele JPO a vztahu osob, vykonávajících činnost v těchto jednotkách, ke zřizovateli JPO se JPO dělí na:

1. jednotky HZS kraje, které jsou součástí HZS krajů a jsou zřizovány státem. v těchto jednotkách vykonávají činnost příslušníci HZS kraje jako své povolání ve služebním poměru
2. jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (dále SDH obce) , které zřizuje obec, resp. město, a činnost v těchto jednotkách vykonávají členové jednotek SDH obce na základě dobrovolnosti
3. jednotky hasičského záchranného sboru podniku (dále HZS podniku) , zřizované právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím, a činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob jako své povolání v pracovním poměru
4. jednotky SDH podniku, zřizované právnickými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo vysokým požárním

¹⁶ Česko. Vyhláška ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti požární ochrany. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 95, s. 5490-5506.

nebezpečím, a činnost v těchto jednotkách vykonávají zaměstnanci právnických osob nebo podnikajících fyzických osob na základě dobrovolnosti

Na každý druh JPO jsou stanoveny odlišné nároky z hlediska jejich operační hodnoty, dané dobou výjezdu od nahlášení MU a maximální dobou dojezdu na místo zásahu, a odlišné nároky na osoby, vykonávající činnost v těchto jednotkách, z hlediska odborné, fyzické, zdravotní a psychické způsobilosti.¹⁷

Z hlediska plošného pokrytí se JPO dělí na 6 kategorií označovaných římskými číslicemi, a to na:

- jednotky s územní působností zasahující i mimo území svého zřizovatele

JPO I – jednotka HZS s územní působností zpravidla do 20 minut jízdy z místa dislokace

JPO II – jednotka SDH obce s členy, kteří vykonávají službu jako svoje hlavní nebo vedlejší povolání, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace

JPO III – jednotka SDH s členy, kteří vykonávají službu v JPO dobrovolně, s územní působností zpravidla do 10 minut jízdy z místa dislokace

- jednotky s místní působností zasahující na území svého zřizovatele

JPO IV – jednotka HZS podniku

JPO V – jednotka SDH obce s členy, kteří vykonávají službu v JPO dobrovolně

JPO VI – jednotka SDH podniku

2. 4. 3 Police České republiky

Police ČR je centrálně řízená organizace v rezortu Ministerstva vnitra ČR a její rámcové řídicí a organizační struktury tvoří Policejní prezidium ČR, celostátní útvary a krajská ředitelství.

Police ČR jako jedna ze základních složek IZS se při řešení krizových situací bezprostředně podílí na jejich vyhodnocení a neodkladném zásahu v místě vzniku, posiluje svoji činnost výkonu služby.

Plní tyto úkoly:

- uzavření místa zásahu a omezení vstupu osob, jejichž přítomnost není nezbytná, na místo zásahu

- záchrana bezprostředně ohrožených osob, zvířat nebo majetku, případně jejich evakuace

¹⁷ *Hasičský záchranný sbor České republiky : Jednotky požární ochrany* [online]. 2009 [cit. 2011-10-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>>.

- regulace volného pohybu osob a dopravy v místě zásahu a jeho okolí
- poskytování nezbytných informací příslušným osobám, které jsou výrazně postiženy krizovou situací
- dokumentování údajů a skutečností za účelem zjišťování a objasňování příčin vzniku krizové situace

Útvary s působností na celém území ČR:

- Kriminalistický ústav Praha
- Letecká služba
- Národní protidrogová centrála
- Pyrotechnická služba
- Ředitelství služby cizinecké policie
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu
- Útvar odhalování korupce a finanční kriminality
- Útvar pro odhalování organizovaného zločinu
- Útvar pro ochranu prezidenta ČR
- Útvar pro ochranu ústavních činitelů
- Útvar rychlého nasazení
- Útvar speciálních činností
- Útvar zvláštních činností

Činnost Policie ČR tedy spočívá především v zajišťování podmínek pro záchranné práce, které jsou většinou prováděny jinými specializovanými složkami IZS. Pokud příslušníci policie provádějí některé přímé záchranné činnosti, je to většinou v těch případech, kdy se jedná o vycvičené specialisty, kteří mají pro svou činnost potřebné materiální zabezpečení. Jedná se např. o potápěčskou činnost, použití vrtulníků k záchranné činnosti, práce ve výškách, pyrotechnickou činnost atd.

2. 4. 4 Zdravotnická záchranná služba

Zřizovateli Zdravotnické záchranné služby (dále ZZS) jsou v ČR kraje, které ji v rámci svých regionů také financují a zajišťují provoz. Zaměstnanci ZZS nejsou ve služebním poměru.

Základní náplní činnosti ZZS je zajišťování odborné přednemocniční neodkladné péče u stavů ohrožujících lidský život. Ta je zajišťována prostřednictvím operačních středisek, která přijímají a vyhodnocují tísňové výzvy na lince 155 a

posádkami záchranných vozidel v terénu, vyjíždějících ze sítě výjezdových stanovišť po celé zemi.

Dojezdový čas po sádek ZZS k případu je 20 minut od přijetí tísňové výzvy. Posádky záchranných vozů se rozdělují podle složení posádky. Vozy rychlé zdravotnické pomoci jsou velké sanitní automobily s řidičem a zdravotnickým záchranným, umožňující transport ležícího pacienta.

Oproti tomu vozy rychlé lékařské pomoci vozí řidiče s lékařem, zpravidla jsou to osobní nebo terénní automobily. V části ČR funguje systém tak, že ne ke každému případu vyjíždí vždy lékařská posádka. Tzv. setkávací systém (rendez-vous) umožňuje efektivnější využívání lékařů u vážných případů, kde je jich potřeba.

K méně závažným případům tak vyjíždí jen zdravotnická posádka v sanitce. Tam, kde setkávací systém nefunguje, vyjíždí lékař k případům společně s řidičem a záchranným v jednom sanitním vozidle a vůz je pak označován za rychlou lékařskou pomoc.

2. 4. 5 Armáda České republiky

Síly a prostředky Armády ČR lze využít k posílení základních složek IZS při likvidaci následků přírodních a antropogenních katastrof v případech, kdy vzniklou situaci nemohou tyto složky zvládnout. Pomoc poskytují na základě subsidiárního principu v souladu s příslušnými legislativními a jinými předpisy.

Na jaře roku 2003 byla ministry vnitra a obrany podepsána *Rámcová smlouva mezi Ministrem vnitra a Ministrem obrany o spolupráci v oblasti IZS*, která stanovuje principy a podmínky pro použití sil a prostředků Armády ČR v IZS. V návaznosti na ni byla téhož roku podepsána generálním ředitelem HZS ČR a náčelníkem Generálního štábu armády *Dohoda o plánované pomoci na vyžádání*, která upravuje rozsah poskytnutí pomoci některými organizačními součástmi armády při provádění záchranných a likvidačních prací.

Pomoc ze strany Armády ČR spočívá v nasazení specialistů s příslušnou technikou a nasazení živé síly.¹⁸

¹⁸ KROUPA, M. *Integrovaný záchranný systém*. 2., aktualiz. vyd. Praha : Armex Publishing, 2006. s. 76-80. ISBN 80-86795-35-7.

2. 4. 6 Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska

Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska, které vzniklo v roce 1991, je občanským sdružením, působícím na úseku požární ochrany.

Činností tohoto sdružení je spolupůsobení při vytváření podmínek k účinné ochraně života a zdraví občanů a majetku před požáry a při poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných negativních událostech, při nichž je v nebezpečí život nebo majetek.

Ve sdružení je registrováno více než 300 tisíc občanů všech věkových skupin, z toho je asi 35 tisíc členů ve věku do 18 let. Sdružení se organizačně člení na 14 krajských sdružení hasičů, 77 okresních sdružení hasičů a více než 8 tisíc sborů dobrovolných hasičů.¹⁹

2. 4. 7 Česká hasičská jednota

Česká hasičská jednota (dále ČHJ), jejíž činnost byla zahájena v roce 1990, je dobrovolným občanským sdružením, působícím na úseku požární ochrany.

ČHJ spolupracuje s Ministerstvem vnitra, krajskými úřady, HZS a obcemi při plnění požární ochrany, především na úseku požární prevence a zvyšování akceschopnosti jednotek SDH obcí.

ČHJ sdružuje asi 6,5 tisíce členů ve 152 hasičských sborech a v 5 župách. V oblasti Moravy působí Moravská hasičská jednota, která má asi 3,2 tisíce členů v 77 hasičských sborech.²⁰

2. 4. 8 Český červený kříž

Český červený kříž (dále ČČK) je ze zákona národní společností Červeného kříže ve smyslu mezinárodního práva – humanitárním občanským sdružením působícím na celém území ČR. Naplňování poslání a plnění úkolů ČČK je všeobecně prospěšnou činností.

¹⁹ LINHART, P. *Některé otázky ochrany obyvatelstva*. 1. vyd. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích: Zdravotně sociální fakulta, 2006. s.50-51. ISBN 80-7040-854-5.

²⁰ LINHART, P. *Některé otázky ochrany obyvatelstva*. 1. vyd. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích: Zdravotně sociální fakulta, 2006. s.52-53. ISBN 80-7040-854-5.

V současné době má ČČK celkem přes 50 tisíc členů a dobrovolníků sdružených v Místních skupinách a Oblastních spolcích.

ČČK plní zejména tyto úkoly:

- působí v oblasti civilní obrany a ochrany obyvatelstva a poskytuje pomoc v případech katastrof a jiných MU
- poskytuje zdravotnické, záchranné, sociální a další humanitární služby
- působí jako výlučně uznaná pomocná organizace vojenské zdravotnické služby
- působí v oblasti zdravotně-výchovné a spolupracuje s poskytovateli zdravotní péče

ČČK má v současné době 7 kolektivních členů, kterými jsou:

- Vodní záchranná služba
- Horská služba
- Svaz záchranných brigád kynologů ČR
- Skalní záchranná služba chráněné krajinné oblasti Broumovsko
- Česká speleologická společnost
- Česká unie námořního jachtingu
- a MediClinic²¹

2. 5 Koordinace složek IZS

Koordinací složek IZS při společném zásahu se rozumí koordinace záchranných a likvidačních prací a řízení součinnosti složek.

Koordinace lze rozdělit do 3 úrovní:

- taktické řízení- prostřednictvím velitele zásahu na místě zásahu složek IZS
- operační řízení- operačními a informačními středisky IZS a operačními středisky základních složek IZS
- strategické řízení- správními úřady, hejtmany krajů a Ministerstvem vnitra

2. 5. 1 Taktické řízení

Taktickým řízením je koordinování záchranných a likvidačních prací v místě nasazení složek a v prostoru předpokládaných účinků MU a řízení součinnosti těchto složek. Tuto činnost vykonává velitel zásahu, který vyhlásí podle závažnosti MU odpovídající stupeň poplachu podle příslušného poplachového plánu IZS. Pokud

²¹ Český červený kříž : Oficiální stránky Českého červeného kříže [online]. 2009 [cit. 2011-11-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.cervenyriz.eu/cz/kdojsme.aspx>>.

zvláštní právní předpis nestanoví jinak, je velitelem zásahu velitel JPO nebo příslušný funkcionář HZS s právem přednostního velení, nebo součinnost složek řídí velitel nebo vedoucí zasahujících sil a prostředků složky IZS, která v místě zásahu provádí převažující činnost.

Velitel v místě zásahu je oprávněn zejména, zakázat nebo omezit vstup osob na místo zásahu a vyzvat osobu, která se neřídí omezeními k prokázání totožnosti a nebo vyzvat právnické nebo fyzické osoby k poskytnutí osobní nebo věcné pomoci.

2. 5. 2 Operační řízení

Operačním řízením se rozumí činnost od přijetí zprávy o vzniku MU až po návrat sil a prostředků požární ochrany na základnu. Řízení na operační úrovni probíhá v operačních střediscích základních složek IZS, přitom operační a informační střediska HZS ČR jsou současně operačními a informačními středisky IZS.

2. 5. 3 Strategické řízení

Strategickým řízením se rozumí zapojení sil a prostředků složek, ostatních úřadů v působnosti Ministerstva vnitra, hejtmanů krajů a starostů obcí s rozšířenou působností v souladu se záchrannými a likvidačními pracemi ve prospěch ochrany obyvatelstva. Dále je zajištěna strategickým řízením návaznost záchranných a likvidačních prací s opatřeními pro krizové stavy.²²

2. 6 Operační a informační střediska

Operační střediska základních složek IZS jsou mimo jiné kontaktními místy pro příjem žádosti o poskytnutí pomoci v nouzi, základní složky IZS zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku MU. Státem zajišťovaná pomoc v nouzi je dosažitelná na jednotných telefonních číslech.

V podmínkách HZS ČR se zřizuje operační a informační středisko na úrovni MV-GŘ HZS ČR, HZS krajů zřizují operační a informační střediska jako své organizační součásti.

²² ŠAFR, G. *Integrovaný záchranný systém II. : doplňkové texty pro posluchače kombinované formy studia studijního programu „Ochrana Obyvatelstva“*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích : Zdravotně sociální fakulta, 2007. s. 11-20.

V podmínkách ZZS je operační středisko chápáno jako organizační součást územních a okresních středisek ZZS, které nepřetržitě řídí činnost výjezdových skupin.

Postavení operačních středisek Policie ČR je dáno pouze vnitrorezortními předpisy, podle nichž je operační středisko Policie ČR pracovištěm pro organizování, řízení a koordinaci výkonu služby na daném stupni řízení.²³

2. 6. 1 Tísňová volání

Tísňovým voláním se rozumí bezplatná volba čísel, která jsou stanovena v číslovacím plánu a uvedena v telefonních seznámech a která je nutno pro záchranu lidských životů, zdraví nebo majetku zpřístupnit. K těmto číslům je garantován bezplatný a nepřetržitý přístup z pevných telefonních linek, mobilních telefonů i z veřejných telefonních automatů.

V ČR jsou pro tísňová volání vyhrazena tato telefonní čísla:

- 150 Hasičský záchranný sbor ČR
- 155 Zdravotnická záchranná služba
- 158 Policie ČR
- 156 Obecní (městská) policie
- 112 Jednotné evropské číslo tísňového volání

2. 6. 2 Zavedení jednotného evropského tísňového čísla 112

Zavedení jednotného evropského čísla tísňového volání 112 bylo jednou z podmínek pro vstup ČR do Evropské unie. Rada Evropského společenství rozhodla o zavedení 112 především z důvodu usnadnění komunikace s tísňovými službami v rámci Evropské unie, protože došlo k výraznému nárůstu soukromých i služebních cest v rámci Evropy. Každý stát používá svá vlastní tísňová čísla, která cizinec mnohdy nezná a při zavolání má většinou jazykové problémy. Zástupci všech tří základních složek IZS se při projednávání způsobu zavedení tísňové linky 112 shodli na tom, že platnost současných národních čísel tísňového volání bude zachována, protože občan je na ně zvyklý a dlouhodobě je využívá. Jsou zachována především proto, aby je mohl

²³ LINHART, P. *Některé otázky ochrany obyvatelstva*. 1. vyd. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích: Zdravotně sociální fakulta, 2006. s.39. ISBN 80-7040-854-5

občan využít zejména v případech požadavku řešení MU jednou ze složek IZS. V současnosti občané ČR nadále preferují volbu konkrétního národního tísňového čísla. V současnosti funguje 14 telefonních center linky 112. Každým rokem je na linku 112 směřováno více než 3,5 milionu volání.. Velkým problémem však zůstává zneužívání tísňových linek. Zlomyslná volání spolu s omyly tvoří až 70% volání na linku 120.

Tísňové volání na linku 112 je zejména určeno:

- pro oznámení MU cizincem, protože je zde zaručeno odbavení volání v cizí řeči
- pro oznámení závažných MU, zejména když vyžadují zásah více složek IZS
- pro oznámení MU, při nichž volající neví, které národní číslo tísňového volání má volit²⁴

2. 6. 3 Možnost útlumu národních čísel tísňového volání

Útlum národních čísel tísňového volání představuje dlouhodobý proces, jehož výsledkem by bylo přesměrování volání z národních čísel tísňového volání na tísňové volání 112. Je třeba zdůraznit, že technologicky lze takové přesměrování zajistit ve všech mobilních i fixních sítích takovým způsobem, aby zůstala zachována a do systému telefonního centra tísňového volání 112 (dále TCTV) přenesena informace o původně voleném národním čísle, pokud jej volající použil. To by znamenalo navýšení denního počtu tísňových volání na TCTV 112 i přibližně 15 000 tísňových hovorů. Zátěž technologie i operátorů TCTV 112 by byla zvýšena asi o 200 % v počtu tísňových hovorů a zhruba 12-ti násobkem řešených MU. Přesměrování národních čísel by muselo být zachováno 10 až 20 let, než by funkce národních čísel mohla být zcela ukončena. Důvodem je zejména to, že lidé si tato čísla pamatují a dlouho pamatovat budou, jsou zvyklí je používat. Při MU se jim vybaví pouze některé z tísňových čísel a nebylo by vhodné, aby při volbě národního čísla se občan v tísni nebyl schopen dovolat pomoci.

K pozitivním faktorům při útlumu národních čísel by zejména patřilo:

- zjednoduší se situace pro občana, občan si bude moci pamatovat pouze jedno číslo tísňového volání
- tísňové volání by se převedlo do moderních technologií s možností lokalizace polohy volajícího a systémem vzájemného zálohování, technologie pro příjem tísňového volání by se pak vůbec nevyskytovaly na operačních střediscích Policie ČR a ZZS.

²⁴ OŠŤÁDALOVÁ, T. *Zavedení tísňové linky 112 v České republice*. 1. vyd. Ostrava : Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005. s. 4-7 ISBN 80-86634-69-8.

- příjem tísňového volání u MU, kde je potřeba zásah více složek IZS, bude sjednocen a všechny základní složky IZS budou mít vždy ve stejný okamžik údaje k rozhodnutí o vyslání sil a prostředků a nebude docházet ke zpoždění při společných zásazích
- současná situace u HZS ČR umožní do pěti let rozhodnout o útlumu tísňového čísla 150, protože jeho existence již nebude nutná
- v ČR je provozována moderní technologie – TCTV 112, která využívá dostupné moderní telekomunikační služby a pokud by byla vhodným způsobem modifikována, zvládla by příjem a odbavování veškerého tísňového volání v ČR

K negativním faktorům při útlumu národních čísel by zejména patřilo:

- operátor přijímající tísňové volání nemůže být odborníkem ve všech oblastech IZS, je schopen pouze přijmout informaci o vzniklé MU, ale nebude poskytovat odbornou pomoc volajícímu
- ZZS krajů i Policie ČR jsou zásadně proti útlumu národních čísel a takové rozhodnutí budou zásadním způsobem napadat
- u tísňových volání určených k řešení výhradně jednou složkou IZS může v některých případech dojít ke zpoždění vyslání pomoci, protože z TCTV 112 bude informace o MU předána na příslušné operační středisko, až když jsou získány potřebné údaje od volajícího, příslušná operační střediska při řešení některých MU vysílají pomoc už při přijímání tísňového volání
- útlum by si vyžádal nemalé finanční prostředky na realizaci a vzhledem k úsporám ve státním rozpočtu se nepředpokládá, že by rozpočet HZS ČR mohl být výrazným způsobem navýšen²⁵

²⁵ Analýza možnosti útlumu národních čísel tísňového volání. *Časopis 112*. Ministerstvo vnitra – generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky. 2009, roč. 8, č. 2, s. 5-6. Praha : Ministerstvo vnitra ČR. ISSN 1213-7057.

3. Občanská společnost

Samotné vymezení pojmu společnost není jednoznačné. Jednu z mnoha možností vysvětlení pojmu společnost poskytují CABADA a KUBÁT²⁶, pro které je společnost prostorovým sjednocením osob za určitým účelem organizovaného sjednocení. Společnost dnes také znamená veškerý systém společného života obyvatelstva, od národů ke světovému společenství. Moderní společnost byla založena na společenské smlouvě (social contract). John Locke hovořil také o společenské dohodě (social compact). Teoretické principy současné společnosti byly dále založeny T. Hobbesem, J. J. Rousseauem a J. Rawlsem. V principu se jedná o smlouvu mezi poddanými a vládou založenou na smluvní smlouvě. V souvislosti s vývojem moderní společnosti založené na smlouvě se dále rozvíjela také koncepce participace a přirozených lidských práv na jedné straně a koncepce svrchovanosti na straně druhé.

Obrysy společnosti lze znamenitě vystihnout na základě rozdílu, který učinil mezi výrazy Gemeinschaft a Gesellschaft F. Tönnies. Společenství (Gemeinschaft) je malou skupinou obyvatel se zesíleným pocitem vzájemnosti. Takovým společenstvím je například manželský svazek, rodina, příbuzenství, přátelé, sousedství, náboženská komunita. Společenství roste organicky, zatímco společnost je umělým výtvozem. Oba fenomény se také diametrálně liší jak vztahy podřízených s nadřízenými, tak i svou hierarchickou strukturou.

Hierarchie je neodmyslitelnou součástí každé společnosti, bez ohledu na její tradicionalisticko-náboženské či racionálně-konstruktivistické pozadí. Hierarchická struktura moderní společnosti je komplexnější díky byrokratizaci spojené s rozvojem institucionálních struktur moderních politických systémů. Princip hierarchického uspořádání je všudypřítomný: existuje ve státě, armádě, církvi, politických stranách a organizacích. Moderní společnost je výsledkem procesu vyvázání se z tradičních společenských struktur.

Společnost 21. století je dále výslednicí sil individualistické a kolektivistické. S vývojem společnosti se obohatila také terminologie, která dnes operuje s celou řadou přívlastků pro společnost: občanská společnost, technologická společnost, mobilní společnost, expertní společnost, společnost služeb, post-industriální společnost,

²⁶ CABADA, L.; KUBÁT, M. *Úvod do studia politické vědy*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. s. 55-62. ISBN 978-80-7380-076-5.

multikulturní společnost, konzumní společnost, riziková společnost, poslední generace atd.

Konkrétně občanskou společnost definuje Marie Dohnalová ve své publikaci *Antropologie občanské společnosti*²⁷ jako oblast institucí, organizací a jedinců v prostoru mezi rodinou, státem a trhem v prostoru, ve kterém se lidé mohou dobrovolně sdružovat s cílem prosadit společné zájmy. Organizace, které zahrnuje jsou ustanoveny na základě sdílených hodnot a zájmu skupiny občanů a těch, kteří je podporují. Tyto občanské organizace jsou odděleny od státu a trhu a zahrnují nejrozmanitější formy skupin, sdružení, spolků, svazů a společností. Při uvádění typů organizací a výčtu subjektů občanské společnosti se autorka přiklání k použití termínu občanský sektor. Vymezení občanského sektoru ze západních občanských společností je konkretizováno v českém prostředí. Jde o legislativní, účetní a statistické definování. Organizace jsou nestátní, soukromoprávní, všeobecně prospěšné, samosprávné, dobrovolnické. V literatuře a dokumentech se používá termín občanská společnost a organizace občanské společnosti, anebo již zmíněný termín občanský sektor. Zejména tam, kde se jedná o výčet subjektů odlišných od státních i od soukromých ziskových, se setkáváme s označením veřejný sektor, tržní sektor, občanský (třetí) sektor.

V Evropě roste počet federací a sítí dobrovolnických organizací, Některé z nich, jako například Spojená komise Červeného kříže, fungují jako koordinační organizace pro jednotlivé národní organizace, se kterými sdílí jméno, účel i předmět. Jiné jako například Evropské nadační centrum nebo CEDAG (European Council for Voluntary Organization) , fungují jako centrum, ze kterého sektor může lobovat úřady. V Bruselu zastupují zájmy většinou oborových organizací z členských zemí EU evropské zastřešující organizace. Evropská komise se snaží podpořit jejich existenci, protože takto může snáze a lépe komunikovat s evropskou veřejností.

3. 1 Historie občanské společnosti v ČR

Občanská společnost má v českých zemích dlouhou tradici a sehrála svou roli v historii národa, při národním obrození v 19. století, v období vzniku ČSR v roce 1918 nebo při tzv. sametové revoluci v roce 1989. Tradice byla svým způsobem zpřetrhána v době nacistického a poté komunistického režimu. V tomto období některé organizace a skupiny působily v ilegalitě nebo byly státem stíhané (např. Charta 77).

²⁷ DOHNALOVÁ, M. *Antropologie občanské společnosti*. Brno : Akademické nakladatelství CERM, 2002. s. 63-66. ISBN 80-7204-339-0.

V socialistickém Československu existovalo mnoho zájmových, sportovních nebo kulturních organizací, které sdružovaly velké počty lidí, ale fungovat směly pouze jako součást Národní fronty. To však neznamená, že se v jejich rámci neodvívěla spontánní občanská aktivita včetně dílčí kritiky státního režimu.

Minulost komunistického režimu je jistě specifikem, které ovlivňuje občanskou společnost v Česku. Toto dědictví se například projevuje v přetrvávající silné roli státu, v paternalistických postojích veřejnosti, v absenci silné střední třídy, v přerušených tradicích dárcovství či dobrovolnictví. Zkušenost postkomunistické transformace k tomuto dědictví připojuje deziluzi. Vysoká míra nedůvěry ve druhé lidi i v demokratické instituce potom charakterizuje všechny post-komunistické země.

Sametová revoluce v roce 1989 byla zlomovým bodem pro českou společnost. Byla přijata nová legislativa a začaly vznikat tisíce nových organizací občanské společnosti. Při pohledu na posledních patnáct let rozvoje občanské společnosti bychom patrně měli upozornit na několik specifických momentů, které charakterizují českou občanskou společnost. Někteří autoři upozorňují na rozdíl mezi „starými“ organizacemi občanské společnosti, které existovaly již před rokem 1989 a které z této doby mají poměrně rozsáhlé členství, materiální zajištění, ale i nálepku „starých struktur“, a „novými“ organizacemi, které začaly vznikat po roce 1989 a které se vnímají jako „skutečné“ organizace občanské společnosti. „Staré“ organizace představují asi čtvrtinu neziskových organizací v ČR.

V 90. letech byly představy o občanské společnosti ovlivněny polemickou debatou dvou vůdčích politických osobností, Václava Havla a Václava Klause. Klíčovou otázkou byla otázka reprezentativnosti a legitimacy organizací občanské společnosti hájit veřejný zájem a účastnit se veřejné politiky.

Na počátku 90. let do ČR vstoupili zahraniční dárci, kteří podporovali rozvoj občanské společnosti jako součást rozvoje nové demokracie. Přinesli s sebou „svá“ témata i finanční prostředky a částečně tak ovlivnili strukturu témat, kterými se česká občanská společnost zabývá. V současnosti představuje výzvu přesun priorit zahraničních dárců do jiných zemí a s tím spojená nutnost hledat jiné zdroje financování nebo jiná témata. Konečně, od roku 1988 se ČR přibližovala k Evropské unii, jíž se roku 2004 stala členem. Hodnoty, priority a finanční podpora EU se tak staly silnými činiteli při rozvoji a utváření občanské společnosti v zemi.²⁸

²⁸ VAJDOVÁ, T. *Česká občanská společnost 2004 : Po patnácti letech rozvoje*. Brno : Akademické nakladatelství CERM, 2005. s. 21-22. ISBN 80-7204-379-X.

3. 2 Pojetí občanské společnosti v ČR

V českém veřejném i odborném výkladu občanská společnost obvykle znamená pozitivní sdružování občanů, které je nezávislé na státu, přispívá k rozvoji občanských hodnot a sociálního kapitálu a je vůči demokracii jako společenskému režimu v podstatě konstruktivní.

Na rozdíl od širokých definic občanské společnosti se v ČR částečně pod vlivem Rady vlády pro nestátní neziskové organizace ujala užší definice „nestátní neziskové organizace“, která pokrývá pouze ty organizace, které mají právní formu občanské sdružení, nadace nebo nadační fond, obecně prospěšná společnost a církevní právnická osoba.

Podle výzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění jen asi 40% respondentů deklaruje, že ví, co znamená pojem občanská společnost, i když se s ním setkala dvakrát tolik lidí. Mnohem známější jsou pojmy dobrovolník, dobrovolnictví, se kterými se setkal prakticky každý občan a více než 80% zná jejich význam. V ČR se často používá pojem „neziskové organizace“, ale lidé ani neví, co vlastně neziskové organizace jsou (např. neví, že mezi ně patří valná většina fotbalových klubů, hasičských sborů, odborové organizace atd.) , s jejichž členy a aktivitami se setkávají běžně.²⁹

3. 3 Neziskové organizace

Pro terminologii používanou v neziskovém sektoru, v českém jazykovém prostředí se vžily a jsou obecně používány termíny neziskový sektor, neziskové organizace, veřejný sektor, veřejné neziskové organizace, občanský sektor, nestátní neziskový sektor, soukromý neziskový sektor, nestátní neziskové organizace, soukromé neziskové organizace, třetí sektor, organizace třetího sektoru, také dobrovolné či dobrovolnické organizace a nevládní sektor či nevládní organizace.

Komplexní a mezinárodně uznávaná charakteristika neziskových organizací, která se snaží sledovat problematiku z nejrůznějších možných úhlů chápe neziskový sektor jako soubor institucí, které existují vně státních struktur, avšak slouží v zásadě veřejným zájmům. Za určující je považováno pět základních vlastností, podle nichž jsou neziskové organizace:

²⁹ VAJDOVÁ, T. *Česká občanská společnost 2004 : Po patnácti letech rozvoje*. Brno : Akademické nakladatelství CERM, 2005. s. 22-23. ISBN 80-7204-379-X.

1. institucionalizované – mají jistou institucionální strukturu, jistou organizační skutečnost, bez ohledu na to, zda jsou formálně nebo právně registrovány.
2. soukromé – tedy jsou institucionálně odděleny od státní správy, ani jí nejsou řízeny.
3. neziskové – ve smyslu nerozdělování zisku. Neziskové organizace mohou svou činností vytvářet zisk, ovšem ten musí být použit na cíle daném posláním organizace.
4. samosprávné a nezávislé – jsou vybaveny vlastními postupy a strukturami, které umožňují kontrolu vlastních činností, neziskové organizace jsou ovládány zvenčí, ale jsou schopny řídit sami sebe. Nekontroluje je ani stát, ani instituce stojící mimo ně.
5. dobrovolné – využívají dobrovolnou účast na svých činnostech. Dobrovolnost se může projevovat jak výkonem neplacené práce pro organizaci, tak formou darů nebo čestné účasti ve správních radách.³⁰

Neziskové organizace poskytují služby, které stát dělat neumí nebo nechce, většinou levně a pružně. Zejména poskytují neformální pomoc a solidaritu lidem v nouzi, ale také sociální či zdravotní péči o lidi, kteří ji potřebují. Usnadňují svobodný projev jednotlivců a skupin. Umožňují, aby občané mohli veřejně formulovat své představy a potřeby nestrannickým způsobem. Přispívají tak k debatám občanů, novinářů a politiků nad tématy veřejného zájmu. Uchovávají a rozvíjejí názorovou a věcnou rozmanitost společnosti a společenského života. Pomáhají společnosti aby se integrovala. Obohacují život místních společenství v obcích a ve městech. Kde by byl život v průměrné vesnici bez sboru dobrovolných hasičů, spolku rybářů nebo fotbalového klubu.

Neziskové organizace tak zvětšují bohatství společnosti, to nespočívá jen v hmotných statcích a finančních prostředcích, ale také na myšlenkách, reálných vztazích mezi lidmi, na komunikačních a sociálních dovednostech, na zvycích a na jednání, které vychází z hodnot solidarity, tolerance a spoluodpovědnosti. Neziskové organizace pomáhají zajišťovat základní poslání každé demokracie, právo lidí kdykoli mluvit do veřejných záležitostí a v mezích zákonnosti, která vychází z občanských svobod, je také ovlivňovat.³¹

3. 4 Červený kříž a Červený půlměsíc³²

³⁰ ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. s. 24. ISBN 80-239-4057-0.

³¹ ČEPELKA, O. *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. Liberec : Obč. sdružení Omega, 2003. s. 15-16. ISBN 80-902376-3-0.

³² ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*. Praha : Úřad Českého červeného kříže, 1999. s. 9-50.

Červený kříž, který se zrodil z myšlenek inspirovaných utrpením zraněných ve válečných událostech, se nikdy ve své historii neomezoval jen na pomoc obětem válečných konfliktů. Celou svojí činností, nespočetnými humanitárními činy, hlubokým poznáním válečných hrůz a strádání se stal současně i důležitým mírovým činitelem. Uskutečňuje tak odkaz svého zakladatele Henri Dunanta. Světový den Červeného kříže si připomínáme 8. května, v den výročí jeho narození.

Dějištěm historické události se ve dnech 26. – 29. října 1863 stal velký sál v ženevském paláci Atheneum. Na konferenci byl založen Mezinárodní výbor Červeného kříže a toto říjnové datum je uznáváno za počátek celosvětového hnutí Červeného kříže.

Delegáti 16 zemí přijali rezoluci vyzívající ke zřízení Výborů pro pomoc raněným již v mírové době a dohodli se na tom, že budou cvičit a připravovat dobrovolné zdravotníky. Vytyčili zásadu nedotknutelnosti a neutrality zdravotnických zařízení a personálu označených červeným křížem, který byl přijat jako univerzální znak nově založené organizace. Byla tím vyjádřena i úcta zemi, která se stala kolébkou první dobrovolné zdravotnické organizace – Švýcarsku. Znak červeného kříže v bílém poli je vlastně obrácenou švýcarskou vlajkou.

Mezinárodní hnutí Červeného kříže má v současné době dva oficiální znaky. V listopadu 1876 oznámilo Turecko, které již půl roku válčilo s Ruskem, do Švýcarska, které je deponitářem Ženevských úmluv, že znak červeného kříže uráží náboženské cítění jeho vojáků, a že proto přijímá pro označení svých zdravotníků a sanitních vozidel znak červeného půlměsíce.

Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce v současné době sdružuje 175 uznávaných národních společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce. Jako nevládní organizace s mezinárodním charakterem má při Ekonomické a sociální radě OSN poradní postavení I. kategorie. Její financování je zajištěno ročními příspěvky od národních společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce.

Před přijetím do Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce musí být národní společnost uznána Mezinárodním výborem. Dále se musí zavázat k dodržování 7 základních principů, které mají řídit jejich aktivity v každé situaci. Jsou jimi humanita, nestrannost, neutralita, nezávislost, dobrovolnost, jednota a světovost.

Dobrovolnictví představuje aktivitu, která je založena na svobodném rozhodnutí a nežadá žádnou finanční či materiální odměnu, má za cíl poskytovat pomoc ohroženým osobám na celém světě. Všichni dobrovolníci mají pracovat v souladu se základními principy a podporovat šíření těchto principů. Měli by být dostupní v případech naléhavé

potřeby a mohou pracovat jednorázově nebo soustavně podle svého svobodného rozhodnutí.

Československý červený kříž, který byl založen 6. února 1919, byl uznán mezinárodním výborem v Ženevě dne 1. prosince 1919 a dne 11. ledna 1920 byl Československý červený kříž přijat za člena Ligy společností Červeného kříže a Červeného půlměsíce, dnes Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce.

Po rozdělení Československa k 31. 12. 1992 byl ČČK uznán Mezinárodním výborem Červeného kříže dne 26. 8. 1993 a za člena Mezinárodní federace Červeného kříže a Červeného půlměsíce byl přijat dne 25. 10. 1993.

3. 5 Charita ČR³³

Nezisková humanitární organizace Charita ČR je největším nestátním poskytovatelem sociálně zdravotních služeb v ČR s více než stoletou historií.

Jednotlivé složky Charity ČR se podle svých možností zapojují do pomoci lidem, kteří jsou postižení přírodní či humanitární katastrofou na území ČR (zejména povodně) a to v součinnosti s ostatními složkami IZS, jehož je Charita ČR součástí.

Hlavní činností Charity ČR je pomoc potřebným na celém území České republiky prostřednictvím zdravotních a sociálních služeb. Tyto služby jsou poskytovány spoluobčanům od raného do seniorského věku v terénu či v zařízeních, které provozují jednotlivé Charity v osmi diecézích. Rozsah poskytovaných služeb definuje z větší části zákon. Charita ČR však reaguje i na speciální potřeby, které nejsou v zákoně zakotvené.

3. 6 ADRA³⁴

ADRA je mezinárodní humanitární organizace působící ve více než 120 zemích světa. ADRA už od roku 1956 pomáhá nejenom bezprostředně po katastrofách doma i v zahraničí, ale podporuje i dlouhodobé rozvojové programy, které mají za cíl pomoci ohroženým skupinám převzít kontrolu nad svými životy. ADRA pomáhá lidem bez rozdílu rasy, pohlaví, vyznání nebo náboženského přesvědčení.

³³Charita Česká republika : Titulní stránka [online]. 2012 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.charita.cz/>>.

³⁴ADRA Česká republika : Titulní stránka [online]. 2012 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.adra.cz/>>.

ADRA Česká republika byla založena v roce 1992. Během dvou desetiletí své existence realizovala desítky humanitárních a rozvojových projektů v Evropě, Africe, Asii i např. na Haiti. V České republice ADRA realizuje vzdělávací program Prvák, jehož cílem je zvýšit informovanost dětí a mládeže o problematice rozvojových zemí a rozvojové spolupráce. Dále koordinuje dobrovolnická centra ve čtrnácti městech ČR, která se zaměřují na pomoc zdravotně postiženým a seniorům. V rámci humanitární organizace ADRA v ČR také působí psychosociální intervenční tým, který ve spolupráci se složkami IZS pomáhá lidem zasaženým MU.

3. 7 Bílý kruh bezpečí³⁵

Bílý kruh bezpečí je občanským sdružením, zabývajícím se pomocí obětem trestných činů. Poskytuje bezodkladnou kombinovanou pomoc obětem kriminality, která obsahuje právní poradenství, psychologické poradenství a sociální poradenství.

Dalšími činnostmi jsou, předkládání podnětů k zákonodárným iniciativám, spolupráce při tvorbě zákonů. Osvěta, například přednášky, semináře, konference, publikační aktivity. Vlastní projekty a účast v mezinárodních projektech a spolupráce s nestátními organizacemi, státní správou a místní samosprávou ČR.

Mezi základní principy činnosti patří bezplatnost, nestrannost, nezávislost a diskrétnost.

Pomoc v Bílém kruhu bezpečí poskytují kvalifikovaní odborníci, například právníci, psychologové, sociální pracovníci, lékaři. Všichni jsou zpravidla ve svém oboru uznávanými experty, kteří svůj volný čas a znalosti věnují pomoci obětem v občanském sdružení.

³⁵ *Bílý kruh bezpečí : Pomoc obětem trestných činů v ČR* [online]. 2009 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.bkb.cz/>>.

4. Mikroregion Milevsko

Mikroregion Milevsko leží na severním okraji Jihočeského kraje a je vzdálen vzdušnou čarou zhruba 60 km od Českých Budějovic, 25 km od Písku a 20 km od Tábora. Žije zde na ploše přes 400 km² přibližně 20 tisíc obyvatel, z nichž téměř polovina bydlí v jediném městě správního obvodu.

Mikroregion je geograficky, ekonomicky a sociálně homogenní území a jeho 25 obcí je sdruženo ve Svazku obcí Milevsko³⁶. Tento dobrovolný svazek obcí byl založen v dubnu 1997 za účelem zlepšení sociálního a ekonomického rozvoje oblasti. Činnost svazku vychází z programu, který obsahuje zejména podporu rozvoje ekonomického potenciálu a propagace podnikatelských aktivit, podporu školství, zdravotnictví, sociální péče a kultury, péči o ochranu a tvorbu životního prostředí, podíl na řešení problémů dopravy a dopravní obslužnosti a i péči o bezpečnost a ochranu majetku i osob v regionu.

Působí zde také společnost Milevský kraj, o. p. s.³⁷ plnící funkci regionálního informačního střediska. Pracuje od ledna roku 2001 a od samého počátku je koncipována jako regionální. Jak říká už její název Milevský kraj, zabývá se prací s informacemi a propagací celého regionu. Právní formou jde o obecně prospěšnou společnost. Jejími zakladateli jsou vedle Svazku obcí Milevska největší obec regionu - Město Milevsko a dále dvě občanská sdružení, Spolek pro rozvoj kultury v Milevsku a Spolek pro mezinárodní spolupráci Milevsko.

Další organizací působící v Milevsku je například občanské sdružení Arkáda³⁸, sociálně psychologické centrum, které nabízí bezplatnou odbornou pomoc a poskytuje služby jako krizové centrum, kontaktní centrum, rodinná poradna, linka důvěry a provádí preventivní aktivity.

V Milevsku se také nachází Humanika³⁹, občanské sdružení pro výstavbu a provoz zdravotně sociálního zařízení a dále občanské sdružení Český sirotek⁴⁰, které

³⁶ *Svazek obcí Milevska : Oficiální internetové stránky* [online]. 2010 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeni-milevsko.cz/>>.

³⁷ *Milevsko : Titulní stránka* [online]. 2010 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: WWW: <<http://www.milevskymkrajem.cz/index.asp>>.

³⁸ *Arkáda sociálně psychologické centrum : Titulní stránka* [online]. 2010 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: WWW: <<http://www.arkadacentrum.cz/page.php?paragraph=6>>.

³⁹ *Humanika zdravotně sociální zařízení : Titulní stránka* [online]. 2010 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: WWW: <<http://www.humanika.cz/>>.

⁴⁰ *Český sirotek : Titulní stránka* [online]. 2010 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: WWW: <<http://www.ceskysirotek.cz/kontakt.htm>>.

podporuje pěstounské rodiny a rodiny všeobecně, dětské domovy, pomáhá při uvedení dětí do života v dospělosti a provádí zdravotní osvětu.

Město Milevsko vydává od roku 1991 informační měsíčník Milevský zpravodaj. Tento vychází jednou měsíčně ve formátu A4, v rozsahu 16 stran, v nákladu 4 150 výtisků a je poskytován občanům města Milevska zdarma. Jeho účelem a smyslem je informovat občany o důležitých sděleních a zprávách z Městského úřadu v Milevsku, dále o kulturním a společenském dění a o připravovaných mimořádných akcích. Jsou zde rovněž oznámení místních spolků, zájmových sdružení a organizací. Ve městě od téhož roku rovněž vychází týdeník Milevské noviny. tento vychází jednou týdně ve formátu A3, v rozsahu 23 stran, v nákladu 4 000 výtisků a je k dostání ve všech okolních obcích Milevska v okruhu 15-ti kilometrů. Jeho obsahem je rovněž kompletní nabídka kulturních a sportovních akcí ve městě, nabídka pro volný čas, inzerce a televizní program. přispěvatelé z řad občanů města zde mají možnost vyjádřit se k různým událostem ve městě. V těchto novinách mají svou pravidelnou rubriku Městská policie, Policie ČR, HZS ČR a ZZS. Občané jsou zde informováni o páchané trestné činnosti na obvodu území města, o výtržnostech a zásazích proti nim a jsou zde rovněž varování před nejrůznějšími nešvary a kriminálními živly. Obě represivní složky informují na stránkách Milevských novin rovněž o preventivních aktivitách, zveřejňují statistiky, zprávy o ztrátách a nálezích a v některých případech i žádají občany o pomoc.

4. 1 Obyvatelstvo⁴¹

Krajina Milevska byla osídlena relativně pozdě. Nejstarší místní doklady přítomnosti lidí pocházejí z pozdní doby kamenné. První větší osidlovací vlna dostihla region až v době bronzové. Z té doby pocházejí četné mohyly, které byly zřejmě významným kultovním místem lidu halštatské mohylové kultury. Z o něco pozdější doby pochází hradiště u Slabčic. S výjimkou vltavských břehů však zůstávala většina území regionu liduprázdná. To platí i o příchodu Slovanů. Teprve od 11. stol. n.l. dochází péčí českých knížat k pozvolné kolonizaci území, a to přidělováním dosud neobdělávané půdy knížecím družiníkům a klášterům.

⁴¹ BÍLEK, J.; KÁLAL, J. *Milevsko a okolí od A do Ž*. 1. vyd. Milevsko : Spolek pro rozvoj kultury, 2000. s. 49-66.

Rozhodujícím datem ve vývoji osvojení si kraje bylo založení premonstrátského kláštera v Milevsku (1184). Jeho význam ve středověké historii regionu je zcela dominantní.

Dynamickým rozvojem osídlení prošlo Milevsko ve 14. a 15. stol. V 15. stol. se kraj stal významným dějištěm husitského hnutí, v roce 1420 byl husity vyvrácen dosud prosperující milevský klášter. Po skončení husitských válek připadá klášterní panství Rožmberkům a po nich Švamberkům. I v jiných částech regionu dochází v průběhu 15. a 16. stol. ke koncentraci půdy v rukou panské šlechty.

Zlom v poměrně příznivém sociálním a ekonomickém vývoji regionu přinesla třicetiletá válka. V jejím důsledku došlo ke značnému úbytku obyvatelstva a ke stagnaci ve vývoji ekonomické struktury regionu. Do 19. stol. tak region vstupoval jako jeden z nejchudších krajů Čech, pro který byla typická málo produktivní zemědělská výroba, slabá řemeslná tradice a obtížná dopravní dostupnost území. Tomuto stavu odpovídalo po celé 9. stol. masové vystěhovalectví z regionu, zejména do USA. V tomto období přesto docházelo i k oživení místní průmyslové malovýroby a k rozvoji dopravní sítě (1889 železnice Tábor – Písek). Od roku 1868 spadala většina dnešního regionu pod milevský okres, který byl zrušen v rámci územně správní reformy roku 1960. Ke konci 19. stol. dochází v kraji k oživení národního kulturního dění a spolkové činnosti.

Období I. světové války přineslo v kraji citelní lidské ztráty. Po vzniku republiky se stala významným zlomem v hospodářském životě regionu pozemková reforma parcelující bývalé velkostatky. V souvislosti s tím docházelo ke zproduktivnění zemědělství. Začal se elektrifikovat kraj a došlo k rozvoji živnostenského podnikání. Vývoj byl zbrzděn událostmi II. světové války, v jejímž průběhu byla prakticky vyhlazena dosud početně zastoupená židovská menšina. Bernartice se staly jednou z obcí s největšími ztrátami na životech v rámci celých Čech. Persekucemi byl provázen i nástup komunistického režimu. Současně s tím došlo k rozhodnutí o industrializaci regionu.

V roce 1948 byl položen základní kámen k výstavbě ZVVZ Milevsko, které zahájily provoz v roce 1950 a od 60-tých let již byly největším výrobcem těžké vzduchotechniky v rámci celé ČSSR. Vedle toho byla zásadně rozšířena textilní (Jitex) a potravinářská (Madeta) výroba. Díky těmto změnám se od 60-tých let změnil hospodářský charakter kraje, změnila se i sídelní struktura, kde kontrastoval rychlý nárůst města Milevska s vytlidňováním venkova. Ústup zemědělství se podařilo zastavit až v 70-tých letech. V návaznosti na průmyslový rozvoj došlo i k posílení místního

školství a k rozšíření nabídky kulturních akcí. Od 60-tých let se region také stává jedním z center tuzemského cestovního ruchu.

Ve vývoji počtu obyvatel regionu jako celku i města Milevska existují tři relativně ostře rozhraničené etapy. První období cca od I. svět. války se stagnací počtu obyvatel Milevska a s mírným poklesem v úhrnu ostatních obcí, druhé období I. republiky až cca do poloviny 50-tých let s pozvolným vylidňováním jak Milevska, tak regionu Milevska jako celku a to bez výjimky všech jeho obcí, třetí období od poloviny 50-tých let do počátku 90-tých s dynamickým růstem Milevska. Naproti tomu vývoj počtu obyvatel v ostatních obcích měl v téže době jednoznačnou a nepřerušenu tendenci k trvalému poklesu lidnatosti.

Celkový počet obyvatel regionu Milevska za posledních 30 let klesl o více než třetinu výchozího stavu. Větší počet obyvatel mělo v roce 2003 ve srovnání s rokem 1869 pouze Milevsko (jehož podíl na populaci regionu před 130 lety činil jen 13%, tedy téměř čtyřikrát méně než v současné době), Branice a Zbelítov. Více než polovinu stavu populace z roku 1869 vykazují obce Božetice, Podolí, Přestěnice a Sepekov. Ostatní obce zaznamenaly ještě rozmanitější úbytky.

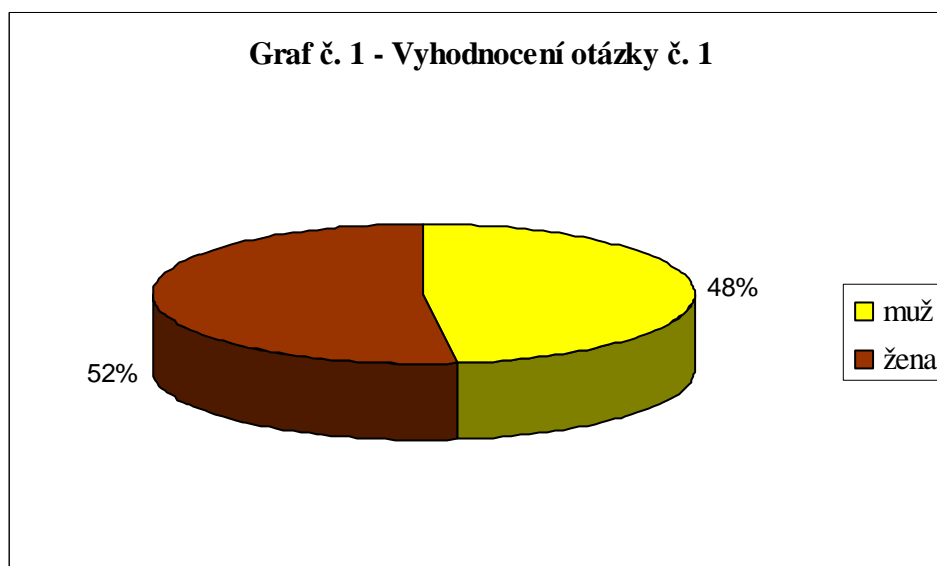
Na konci 90-tých let již bylo zřejmé, že věková struktura regionu v sobě skrývá riziko stárnutí. Zatímco v roce 1991 se podíl mladé generace početně rovnal podílu starší generace, v roce 1998 už starší generace početně převyšovala generaci mladší a průměrný věk v regionu byl znatelně vyšší než průměrný věk v republice. Důvodem bylo snížení porodnosti a rozsáhlé migrační ztráty mladších ročníků.

5. Výzkum vztahů složek IZS a občanské společnosti v mikroregionu Milevsko

Prvním cílem výzkumné části této bakalářské práce je analyzovat vztah z pohledu občanské společnosti v mikroregionu Milevsko ke složkám IZS na tomto území. Jak občané hodnotí činnost složek, jejich vzájemnou spolupráci a celkově IZS? Jaká je znalost tísňových čísel a podíl účasti v dobrovolnických organizacích souvisejících s činností složek IZS? Na tyto a další otázky odpovídali občané daného mikroregionu. Pro uskutečnění výzkumu byl tedy vytvořen dotazník (viz příloha I.), skládající se ze třinácti otázek. Celkově bylo osloveno 100 respondentů. Výběr probíhal formou oslovení respondentů na ulici v centru města Milevska, kde se pohybují občané z celého mikroregionu. Respondenti byli záměrně vybíráni v určených věkových kategoriích. Děti do 15 let byly vynechány z důvodu předpokládané malé zkušenosti se složkami IZS. Dotazníkové šetření probíhalo v časovém období od ledna 2012 do března 2012. Následuje vyhodnocení odpovědí a znázornění pomocí grafů.

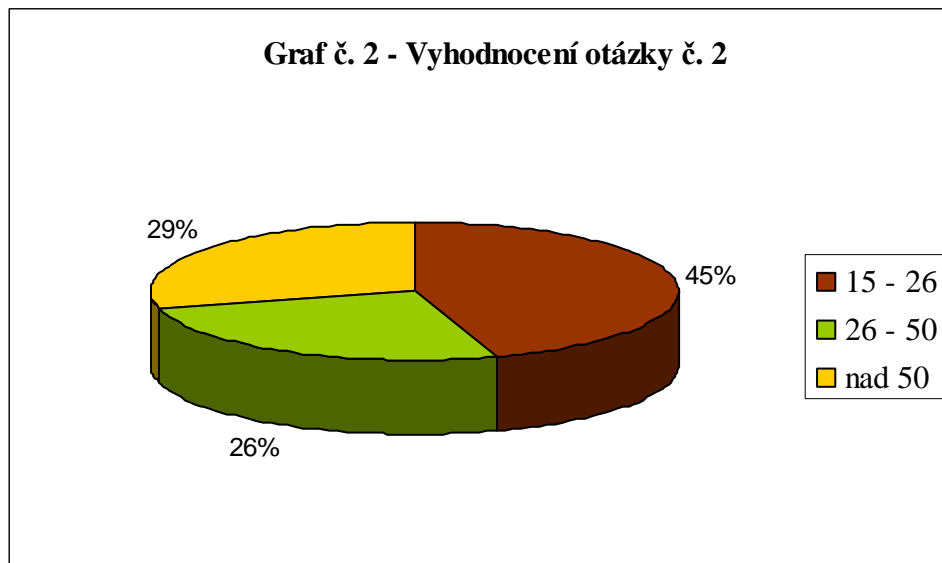
Otázky a odpovědi:

1. otázka: *Vaše pohlaví?*

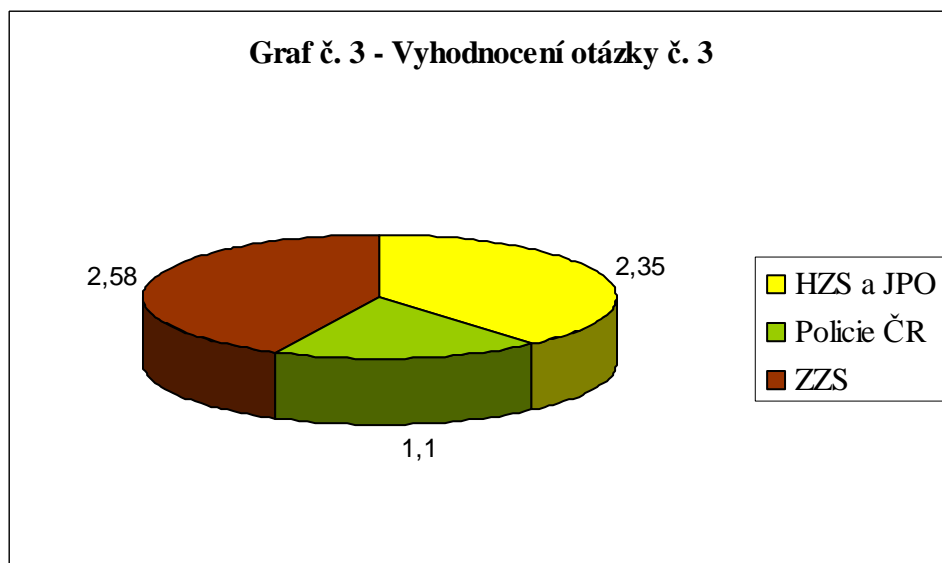
Vyhodnocení: Průzkumu se zúčastnilo 52 % žen a 48 % mužů.

2. otázka: *Do jaké věkové kategorie patříte?*

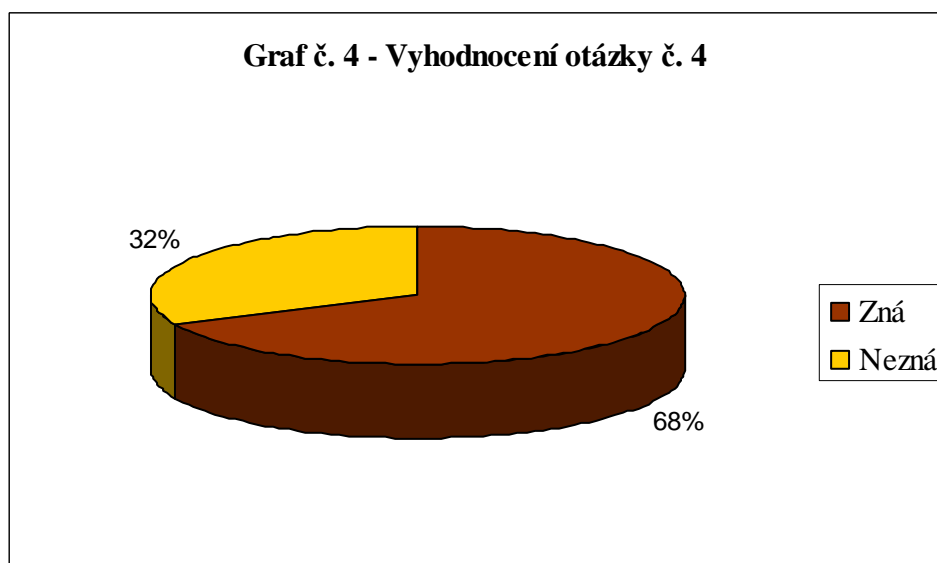
Vyhodnocení: Nejvíce dotázaných ,45 % tvoří skupina ve věku od 15 do 26 let. 29 % respondentů je ve skupině nad 50 let a 26 % jsou respondenti mezi 26 až 50 lety.

3. otázka: *Kterou složku IZS hodnotíte nejlépe?*

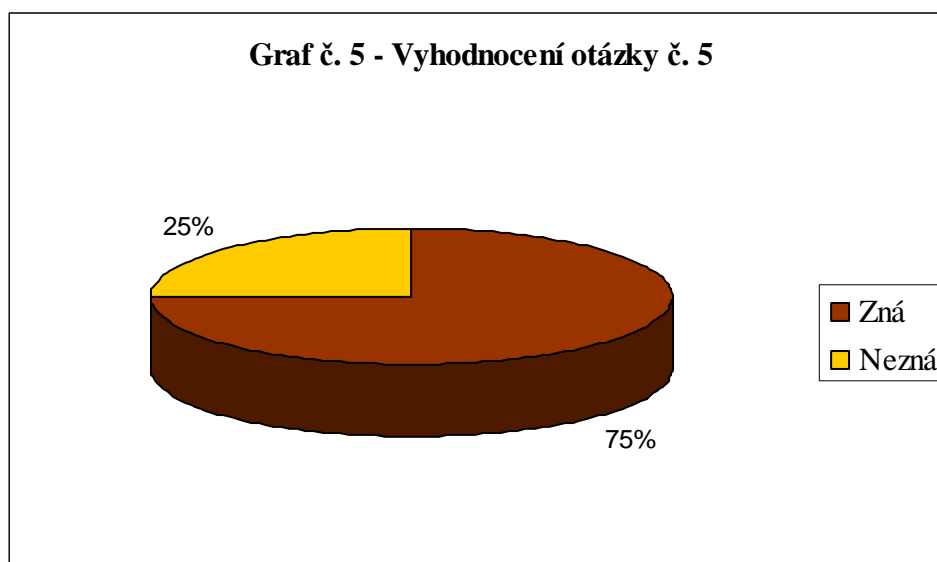
Vyhodnocení: U této otázky respondenti přiřazovali 3 body složce, kterou nejlépe hodnotí resp., která je jejich nejoblíbenější, 2 body pak složce méně oblíbené a 1 bod v jejich očích nejméně oblíbené složce. ZZS získala nejvyšší průměrný počet bodů 2,58, je tedy nejoblíbenější ze složek IZS. Na druhém místě se umístil HZS a JPO s průměrným počtem 2,35 bodů. Nejméně oblíbenou složkou je Policie ČR, kterou respondenti ohodnotili v průměru 1,1 bodu. Výsledek je logický, protože lidé si nejvíce cení svého zdraví, které si spojují s činností ZZS. Naopak Policie ČR má například velkou neobjasněnost krádeží, dává pokuty a celkově je vnímána nejvíce negativně z těchto složek.

4. otázka: *K uvedeným subjektům přiřaďte čísla tísňového volání.*

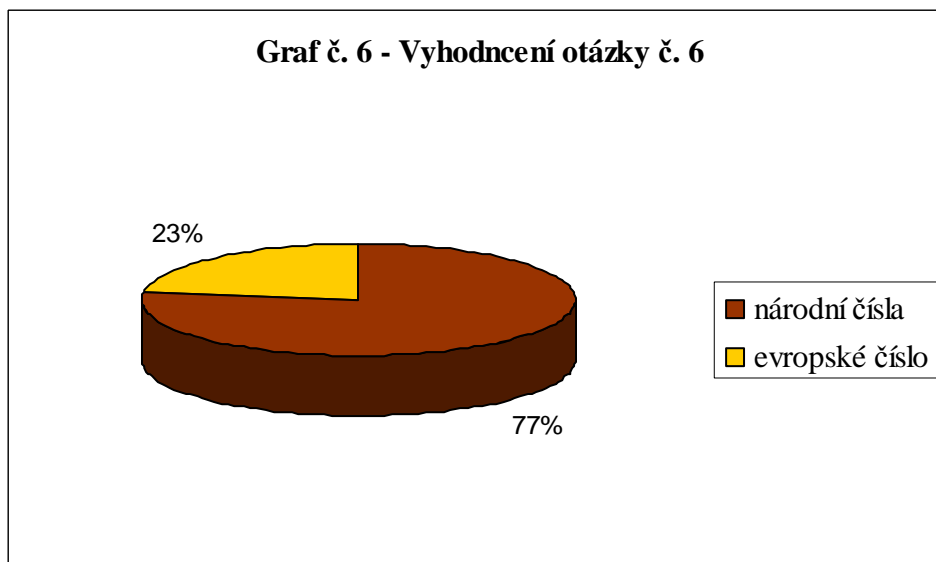
Vyhodnocení: Respondenti měli u této otázky uvedeny čtyři subjekty a naproti nim čtyři tísňová čísla, která měli odpovídajícím způsobem přiřadit k jednotlivým subjektům. Kromě HZS, ZZS a Policie ČR sem byla zařazena i Obecní (Městská) policie, jejíž číslo je také důležité znát. Otázka byla hodnocena pouze z pohledu zda občan zná všechny čísla nebo nezná žádná. V případě jednoho či více špatných přiřazení čísla byla odpověď považována celá za špatnou. Pouze 32 % občanů nezná či nedovede správně přiřadit tísňová čísla k jednotlivým složkám. To znamená, že 68 % dotázaných tísňová čísla zná, což lze považovat za uspokojivý výsledek.

5. otázka: *Znáte jednotné evropské tísňové číslo, které lze volat v případě, že nevíte, které z národních tísňových čísel zvolit, nebo pokud jste cizinec, nebo pokud událost vyžaduje zásah více složek najednou?*

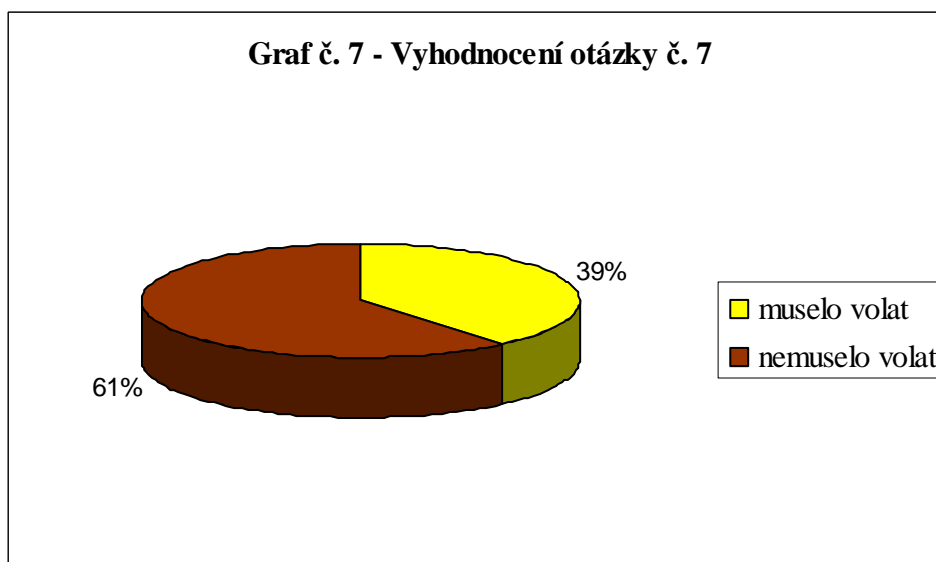
Vyhodnocení: Otázka zaměřená na znalost jednotného evropského tísňového čísla 112 ukázala, že 75 % dotázaných odpovědělo, že číslo zná a správně ho vypsali. Zbýlých 25 % odpovědělo neví, tedy toto číslo nezná.

6. otázka: *V případě potřeby tísňového volání byste volali?*

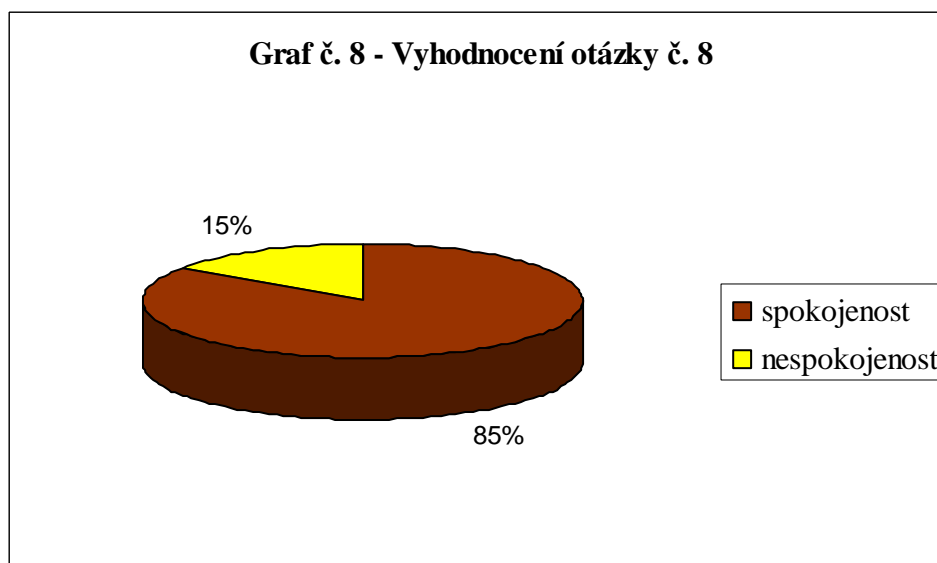
Vyhodnocení: 23 % respondentů by v případě potřeby volalo evropské tísňové číslo, často z důvodu, že si nejsou jisti jednotlivými národními čísly. Většina respondentů, 77 % však upřednostňuje jednotlivá národní tísňová čísla.

7. otázka: *Museli jste již někdy využít některé z těchto čísel tísňového volání?*

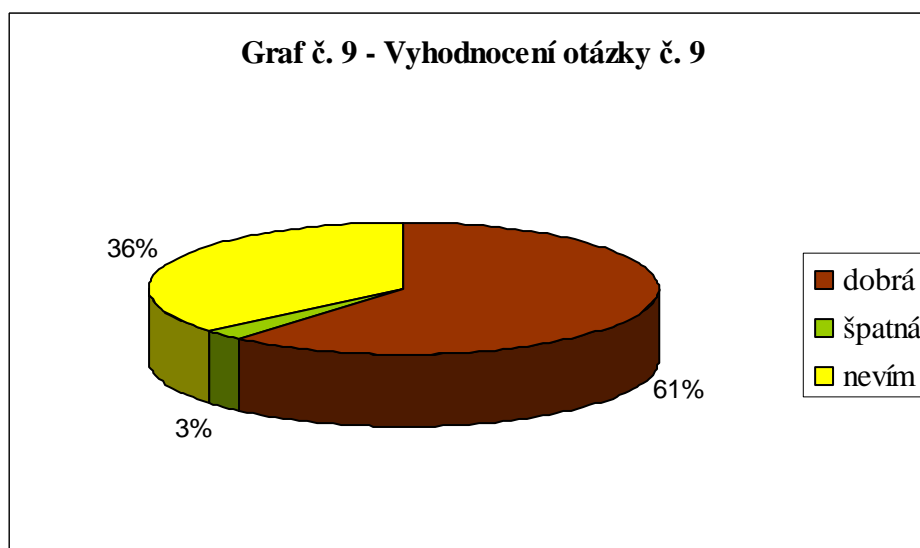
Vyhodnocení: 39 % z dotázaných již muselo v minulosti využít některé z tísňových čísel. 61 % dotázaných zatím žádné z čísel nevyužilo.

8. otázka: *Byli jste v případě potřeby pomoci od kterékoli složky spokojeni s její činností?*

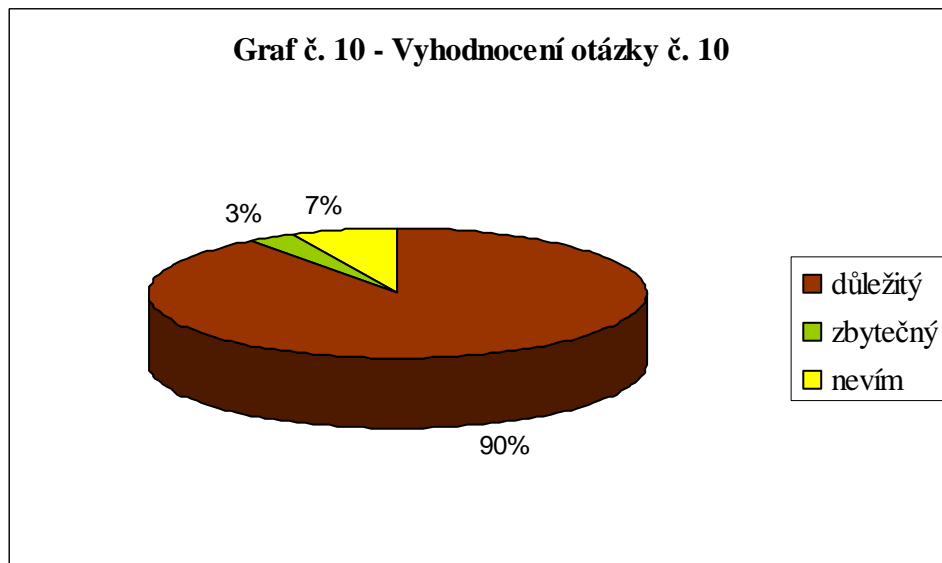
Vyhodnocení: Tuto otázku zodpovídali pouze respondenti, kteří v předchozí otázce odpověděli, že již museli použít tísňové volání, tedy využít služeb některé ze složek. Z tohoto počtu respondentů odpovědělo 85 %, že byli z činností složky spokojeni, což je velice dobrý výsledek. Pouze 15 % respondentů spokojeno s činností nebylo.

9. otázka: *Jaká je podle Vás spolupráce složek IZS?*

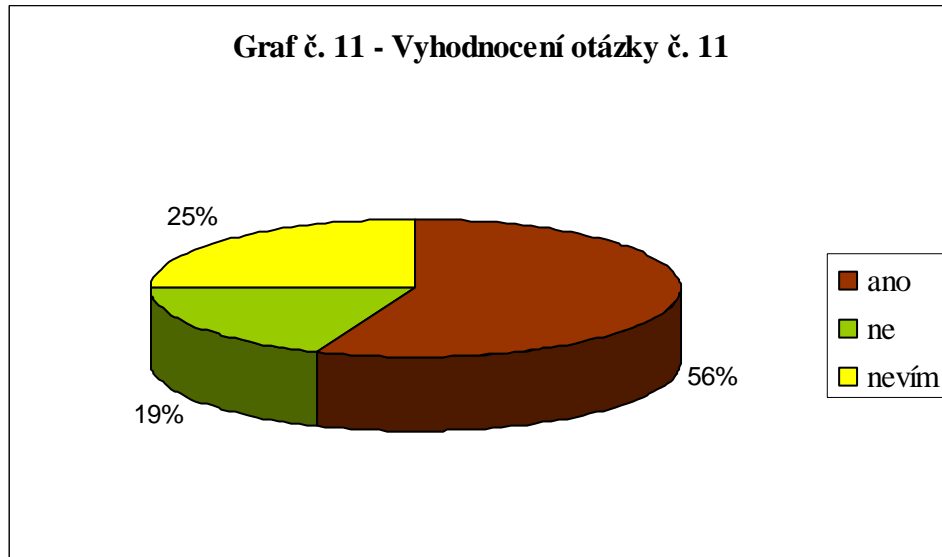
Vyhodnocení: 61 % respondentů zhodnotilo spolupráci složek IZS jako dobrou. 36 % respondentů nedokázalo spolupráci zhodnotit a odpověděli, že neví a 3 % respondentů považují spolupráci složek za špatnou.

10 otázka: *IZS shledávám jako?*

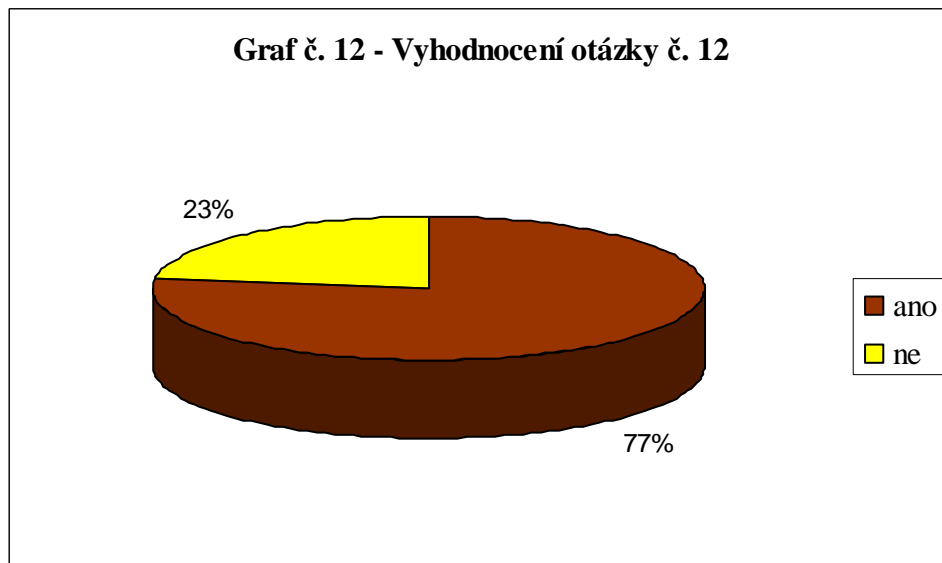
Vyhodnocení: Pro 90 % dotázaných je celkově IZS důležitý. 7 % dotázaných neví, nedokáže zhodnotit a 3 % dotázaných považuje IZS za zbytečný.

11. otázka: *Myslíte si, že ve Vašem regionu je dostatečné pokrytí území složkami Hasičského záchranného sboru a jednotek požární ochrany, Policie ČR a zdravotnické záchranné služby?*

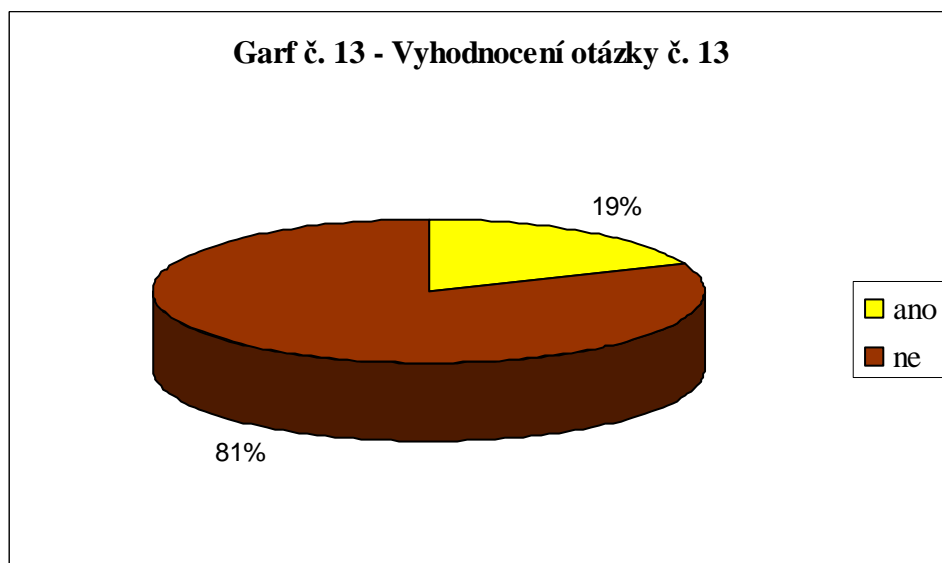
Vyhodnocení: 56 % respondentů považuje pokrytí území jednotlivými složkami IZS mikroregionu Milevsko za dostatečné, naopak 19 % respondentů ho považuje za nedostatečné a 25 % neví.

12. otázka: *Setkali jste se v rámci výuky ve škole nebo ve svém zaměstnání se školením či seznámením se s prací některé ze složek IZS?*

Vyhodnocení: 77 % dotázaných se již setkalo se školením či předváděním práce složek IZS v rámci svého zaměstnání nebo ve škole, to svědčí o celkem dobré osvětové činnosti složek. 23 % dotázaných se s tím zatím neseťkalo.

13. otázka: *Jste členem nějaké neziskové organizace, dobrovolnického sdružení související s některou ze základních či ostatních složek IZS?*

Vyhodnocení: 81 % dotázaných není členem žádné neziskové organizace ani sdružení. Z 19 % dotázaných, kteří na tuto otázku odpověděli kladně uvedli nejčastěji, že jsou členy SDH jednotlivých obcí a další jsou členy občanského sdružení Arkáda působícího na území mikroregionu Milevsko. Tento výsledek svědčí o stále velké oblíbenosti členství v jednotkách SDH v menších obcích a městech.

Druhým cílem této výzkumné části je analýza vztahu k občanské společnosti ze strany složek integrovaného záchranného systému v mikroregionu Milevsko. Aby bylo dosaženo tohoto cíle, bylo sestaveno deset otázek stejných pro všechny základní složky nacházející se na tomto území. Otázky jsou zaměřené téměř totožně jako otázky v dotazníkovém šetření s občany. V našem mikroregionu je dislokována požární stanice Milevsko typu P1, která je tedy pobočkou Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje. Za tuto první základní složku IZS odpovídal na otázky velitel stanice npor. Lukáš Kamenský, DiS. Za Jednotku sboru dobrovolných hasičů v Milevsku, která je zařazena v plošném pokrytí jako JPO III, odpovídal na otázky velitel sboru David Matoušek. Otázky byly určeny také vedoucímu Obvodního oddělení Policie ČR v Milevsku npor. Ing. Jiřímu Jordánovi. Čtvrtou a zároveň poslední dotazovanou základní složkou byla posádka výjezdového stanoviště Zdravotnické záchranné služby Jihočeského kraje v Milevsku, kterou zastoupil v odpovědích MUDr. Vladimír Dvořák. Provádění řízených rozhovorů probíhalo ve stejném časovém období jako dotazníkové šetření s občany v tomto regionu. Otázky a odpovědi jsou přílohou této bakalářské práce (viz příloha II., III., IV., V.). Následuje souhrnné vyhodnocení těchto odpovědí.

1. otázka: *Jak hodnotíte IZS?*

Vyhodnocení: Dotázaní se v tomto bodě bez výhrady shodují na tom, že IZS je kvalitně nastavený systém, který stanovuje pravidla, povinnosti a pravomoci všem zasahujícím složkám a tyto pravidla umožňují efektivnější práci. Jsou tedy plně využívány a bez jejich stanovení si už svoji práci nedovedou představit.

2. otázka: *Jaká je úroveň spolupráce složek IZS?*

Vyhodnocení: Podle dotázaných se spolupráce neustále zlepšuje a probíhá tedy na velice dobré úrovni. Zejména při provádění společných výcviků, při společných taktických a prověřovacích cvičeních dochází k prohlubování vzájemné spolupráce. Další možné zlepšení by mohlo nastat v případě, že by bylo zřízeno jednotné krajské operační středisko.

3. otázka: *Myslíte si, že v našem mikroregionu je dostatečné pokrytí území jednotlivými složkami?*

Vyhodnocení: Dotázaní se v zásadě shodují, že pokrytí území je prozatím dostatečné. Ale u Policie ČR a HZS panuje obava ze snižování finančních prostředků a následného snižování početních stavů příslušníků, které může zapříčinit zmenšení efektivity jejich práce. Aktuální problém je u ZZS, zde dochází k případům, že jediná výjezdová

posádka, která je pro celý mikroregion je u případu a ve stejnou dobu je ji potřeba i pro jiný další případ. Pak nastává problém a musí vyjíždět ZZS ze vzdáleného Písku.

4. otázka: *Myslíte si, že zavedení tísňové linky 112 bylo přínosem?*

Vyhodnocení: Zavedení tísňové linky všichni považují za velký přínos nebo ji vnímají jako samozřejmou nutnost a to pro všechny své účely, které má plnit. Především je pozitivně hodnoceno odbavování hovorů operátory hovořící několika světovými jazyky.

5. otázka: *Zrušit či nezrušit jednotlivá národní tísňová čísla?*

Vyhodnocení: Zde zaznívala shodná odpověď nerušit národní čísla. Důvodem proč nerušit jednotlivá čísla, je zejména to, že není zřízeno jednotné krajské operační středisko, kde by byli zástupci všech složek, kteří by byli kompletně proškoleni. Proti také hovoří fakt, že lidé jsou na tyto čísla zvyklí a zejména v případě linky 155 je skutečnost přítomnosti odborně proškoleného zdravotnického personálu velkou výhodou a nutností.

6. otázka: *Zhodnoťte oblíbenost Vaší složky.*

Vyhodnocení: Činnost všech základních složek by měla být hodnocena všeobecně pozitivně, všechny totiž pomáhají občanům v různých situacích. Oblíbenost je tedy značná. Výjimku však do jisté míry tvoří Policie ČR, která už u obyvatel tak dobrou pověst nemá. Bývá kritizována, protože kromě toho, že pomáhá také dává pokuty, což je v řadě případů nepříjemné, ale to by měl každý posoudit podle svého svědomí. Dalším faktem, který přispívá k neoblíbenosti je velké procento neobjasněných krádeží, což si každý dotčený bere osobně, ale vzhledem k vysokému počtu a menší závažnosti těchto činů, je pochopitelné, že je třeba se soustředit i na důležitější věci a toto se těžko objasňuje.

7. otázka: *Jsou někdy složky IZS zneužívány občany?*

Vyhodnocení: Zde všichni dotazovaní připouští, že k zneužívání jejich složky dochází. Asi k nejmenšímu, zneužívání dochází v případě JSDH, kdy je zneužívání spíše již dávným nešvarem. V případě Policie ČR, její zástupce spatřuje zneužívání ve smyslu žádostí ze strany občanů o různé informace, které má Policie ČR k dispozici. Občané se na Policii ČR obrací s různými otázkami, které by jim správně měli za úplaty poskytovat jiné instituce, či právníci. Nejčastěji však bývá zneužívána činnost HZS a ZZS. V případě HZS jde o nahlašování událostí, kde údajně hrozí nebezpečí z prodlení a to se pak prokáže jako nepravdivé. V souvislosti se ZZS se jedná o vyjíždění k bagatelním případům, které se dají řešit jinými cestami než přivoláním si ZZS a následně posádka, která vyjíždí může chybět u závažnějšího případu. Všeobecně je potvrzeno, že stále dochází k zneužívání linek tísňového volání.

8. otázka: *Jak často a jakým způsobem seznamujete občany s Vaší činností?*

Vyhodnocení: Seznamování občanů s činností probíhá téměř totožně u každé ze složek. Všechny složky ze zúčastňují různých akcí např. Den s IZS, který se každoročně koná v Milevsku. Představují zde svoji práci a ukazují technické vybavení. Dále se prezentují při různých výročních oslavách a dalších příležitostech. Také lze jejich činnost pozorovat v rámci různých taktických a prověřovacích cvičení. Ale nelze opomínat to, že každodenní činnost všech složek již sama za sebe představuje také jistou formu prezentace. Všechny složky jsou taktéž přístupné návštěvám školek, základních a ostatních škol a další veřejnosti. Na žádost pořádají akce zaměřené na aktuálně požadovanou tematiku.

9. otázka: *Jaké jsou odezvy z těchto akcí?*

Vyhodnocení: Ve všech případech jsou ohlasy jednoznačně kladné. Akce jsou velmi oblíbené a vítané. Představují zejména pro školáky poutavou formu vzdělávání v daných oblastech s názornými ukázkami činností a přednáškami lidí, pro které je to vše denní rutinou.

10. otázka: *Je zájem o práci ve složkách IZS nebo o činnost v jednotkách?*

Vyhodnocení: Celkově lze konstatovat, že zájem o práci je. V případě Policie ČR a HZS je nyní tzv. stop stav, takže se nevytvářejí nová místa pro potencionální uchazeče a v mnoha případech ani vzniklá volná stávající místa nejsou obsazována novými lidmi. Zájem by však mohl být o místa lékařů u ZZS, kde je možné získat zajímavou, ale také velice náročnou a stresovou práci. Na závěr je potěšující zprávou to, že v rámci jednotek SDH je stále zájem o to být jejími členy a tyto sbory stále nové členy nabírají. V řadě jednotek si své členy vychovávají již od školy a po dosažení 18 let a splnění zdravotní způsobilosti se stávají plnohodnotnými členy jednotek.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce byla analýza vzájemných vztahů mezi občanskou společností v mikroregionu Milevsko a základními složkami IZS nacházejícími se na tomto území. Tohoto cíle bylo dosaženo použitím dotazníkového šetření, kdy byl zjišťován reálný vztah občanů k daným složkám. Pro dosažení komplexního pohledu na tento vztah bylo dále použito řízených rozhovorů s jednotlivými zástupci základních složek IZS. Obdobně zaměřené otázky pro oba tyto subjekty přinesli své výsledky. Celkově lze tento vztah vzájemně zhodnotit jako velice dobrý.

IZS obě strany považují za důležitý a kvalitní. Spolupráci jednotlivých základních složek tohoto systému a obecně jejich činnost pak hodnotí velice pozitivně a na vysoké úrovni. Toto potvrzuje i výsledek, který vyplynul z dotazníkového šetření této práce a to, že 85 % z dotázaných respondentů, kteří se již osobně setkali s prací některé ze složek byli s touto činností spokojeni. I zástupci složek potvrzují v rozhovorech výbornou vzájemnou spolupráci. Práce také nalézá odpověď na to jakou mírou se podílí občané na činnosti základních či ostatních složek IZS. Výsledky ukazují, že 19 % dotázaných občanů je členem nějaké neziskové organizace vztahující se k těmto činnostem, což je překvapivý a chvályhodný výsledek. Toto souvisí i s dobrou prací složek v tomto regionu v rámci seznamování občanů s problematikou jednotlivých činností, kterými se složky zabývají. Tuto činnost a formu jakou je prováděna osvěta obyvatel na tomto území považují za příkladnou. Jako poslední bych zmínila zaměřené otázky ve výzkumné části také na problematiku a znalost tísňových čísel souvisejících se složkami IZS. I v tomto bodě lze říci, že se ukázal velmi uspokojivý výsledek. Konkrétně 68 % dotázaných občanů zná národní tísňová čísla a 75 % zná i jednotné evropské tísňové číslo.

Na závěr chci zdůraznit, že je vždy co zlepšovat v tomto vzájemném vztahu občanů a složek IZS. Ale to vše závisí na mnoha faktorech, které lze mnohokrát stěží ovlivnit, jako jeden za všechny uvádím například nedostatek finančních prostředků na řadu činností, které jsou potřebné. Ale přesto si myslím, že je třeba ocenit dobrý vztah složek IZS a občanů v našem mikroregionu, přestože lze najít i řadu nedostatků ke zlepšování.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. BÍLEK, J.; KÁLAL, J. *Milevsko a okolí od A do Ž*. 1. vyd. Milevsko : Spolek pro rozvoj kultury, 2000. 153 s.
2. CABADA, L.; KUBÁT, M. *Úvod do studia politické vědy*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2007. 455 s. ISBN 978-80-7380-076-5.
3. *Časopis 112*. Ministerstvo vnitra – generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky. 2004-2010. Praha : Ministerstvo vnitra ČR. ISSN 1213-7057.
4. ČEPELKA, O. *Průvodce neziskovým sektorem Evropské unie*. Liberec : Obč. sdružení Omega, 2003. 135 s. ISBN 80-902376-3-0.
5. DOHNALOVÁ, M. *Antropologie občanské společnosti*. Brno : Akademické nakladatelství CERM, 2002. 164 s. ISBN 80-7204-339-0.
6. HANUŠKA, Z.; SKALSKÁ, K.; DUBSKÝ, M. *Integrovaný záchranný systém a požární ochrana : Modul 1*. 1. vyd. Praha : MV - generální ředitelství hasičského záchranného sboru ČR, 2010. 55 s. ISBN 978-80-86640-59-4.
7. KROUPA, M. *Integrovaný záchranný systém*. 2., aktualiz. vyd. Praha : Armex Publishing, 2006. 119 s. ISBN 80-86795-35-7.
8. LINHART, P. *Některé otázky ochrany obyvatelstva*. 1. vyd. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích: Zdravotně sociální fakulta, 2006. 86 s. ISBN 80-7040-854-5.
9. OŠTĚDALOVÁ, T. *Zavedení tísňové linky 112 v České republice*. 1. vyd. Ostrava : Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2005. 76 s. ISBN 80-86634-69-8.

10. ŠAFR, G. *Integrovaný záchranný systém II. : doplňkové texty pro posluchače kombinované formy studia studijního programu „Ochrana Obyvatelstva“*. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích : Zdravotně sociální fakulta, 2007. 35 s.
11. ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru*. Brno : Centrum pro výzkum neziskového sektoru, 2005. 52 s. ISBN 80-239-4057-0.
12. ŠVEJNOHA, J. *Červený kříž a Červený půlměsíc*. Praha : Úřad Českého červeného kříže, 1999. 55 s.
13. VAJDOVÁ, T. *Česká občanská společnost 2004 : Po patnácti letech rozvoje*. Brno : Akademické nakladatelství CERM, 2005. 119 s. ISBN 80-7204-379-X.

Elektronické zdroje

1. ADRA Česká republika : Titulní stránka [online]. 2012 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.adra.cz/>>.
2. Arkáda sociálně psychologické centrum : Titulní stránka [online]. 2010 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: WWW: <<http://www.arkadacentrum.cz/page.php?paragraph=6>>.
3. Bílý kruh bezpečí : Pomoc obětem trestných činů v ČR [online]. 2009 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.bkb.cz/>>.
4. Český červený kříž : Oficiální stránky Českého červeného kříže [online]. 2009 [cit. 2011-11-01]. Dostupné z WWW: <<http://www.cervenkykruz.eu/cz/kdojsme.aspx>>.
5. Český sirotek : Titulní stránka [online]. 2010 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: WWW: <<http://www.ceskysirotek.cz/kontakt.htm>>.
6. Hasičský záchranný sbor České republiky : Hasičský záchranný sbor České republiky [online]. 2009 [cit. 2011-10-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/hasicky-zachranny-sbor-ceske-republiky.aspx>>.

7. *Hasičský záchranný sbor České republiky : Integrovaný záchranný systém* [online]. 2009 [cit. 2011-10-21]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/integrovaný-zachranny-system.aspx>>.

8. *Hasičský záchranný sbor České republiky : Jednotky požární ochrany* [online]. 2009 [cit. 2011-10-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/jednotky-po-961839.aspx>>.

9. *Hasičský záchranný sbor České republiky : Základní poslání hasičského záchranného sboru ČR* [online]. 2009 [cit. 2011-10-29]. Dostupné z WWW: <<http://www.hzscr.cz/clanek/zakladni-poslani-hasickeho-zachranneho-sboru-cr-224110.aspx>>.

10. *Humanika zdravotně sociální zařízení : Titulní stránka* [online]. 2010 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: WWW: <<http://www.humanika.cz/>>.

11. *Charita Česká republika : Titulní stránka* [online]. 2012 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.charita.cz/>>.

12. *Milevsko : Titulní stránka* [online]. 2010 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z: WWW: <<http://www.milevskymkrajem.cz/index.asp>>.

13. *Svazek obcí Milevska : Oficiální internetové stránky* [online]. 2010 [cit. 2012-03-17]. Dostupné z WWW: <<http://www.sdruzeni-milevsko.cz/>>.

Legislativní dokumenty

1. Česko. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb. k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2002, částka 133, s. 7730-7752.

2. Česko. Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb. o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 127, s. 7447-7464.

3. Česko. Vyhláška ministerstva vnitra č. 247/2001 Sb. o organizaci a činnosti požární ochrany. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 95, s. 5490-5506.
4. Česko. Vyhláška ministerstva vnitra č. 246/2001 Sb. o stanovení podmínek požární bezpečnosti a o výkonu státního požárního dozoru. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2001, částka 95, s. 5446-5472.
5. Česko. Zákon č. 238/2000 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3454-3460.
6. Česko. Zákon č. 239/2000 Sb. o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2000, částka 73, s. 3461-3474.
7. Česko. Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2008, částka 91, s. 4086-4115.
8. Česko. Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně. In *Sbírka zákonů, Československá socialistická republika*. 1985, částka 34, s. 674-691.
9. Česko. Zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2011, částka 131, s. 4730-4801.

SEZNAM ZKRATEK

ČČK – Český červený kříž

ČHJ – Česká hasičská jednota

GŘ HZS ČR – Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky

HZS ČR – Hasičský záchranný sbor České republiky

IZS – Integrovaný záchranný systém

JPO – Jednotky požární ochrany

MU – Mimořádná událost

SDH – Sbor dobrovolných hasičů

TCTV – Telefonní centrum tísňového volání

ZZS – Zdravotnická záchranná služba

SEZNAM GRAFŮ

I. Graf č. 1 – Vyhodnocení otázky č. 1

II. Graf č. 2 – Vyhodnocení otázky č. 2

III. Graf č. 3 – Vyhodnocení otázky č. 3

IV. Graf č. 4 – Vyhodnocení otázky č. 4

V. Graf č. 5 – Vyhodnocení otázky č. 5

VI. Graf č. 6 – Vyhodnocení otázky č. 6

VII. Graf č. 7 – Vyhodnocení otázky č. 7

VIII. Graf č. 8 – Vyhodnocení otázky č. 8

IX. Graf č. 9 – Vyhodnocené otázky č. 9

X. Graf č. 10 – Vyhodnocení otázky č. 10

XI. Graf č. 11 – Vyhodnocení otázky č. 11

XII. Graf č. 12 – Vyhodnocení otázky č. 12

XIII. Graf č. 13 – Vyhodnocení otázky č. 13

SEZNAM PŘÍLOH

- I. Dotazník – integrovaný záchranný systém – občané mikroregionu Milevsko

- II. Otázky a odpovědi velitele Milevské požární stanice pobočky Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje

- III. Otázky a odpovědi velitele Jednotky sboru dobrovolných hasičů v Milevsku

- IV. Otázky a odpovědi vedoucího Obvodního oddělení Policie ČR v Milevsku

- V. Otázky a odpovědi posádky výjezdového stanoviště Zdravotnické záchranné služby Jihočeského kraje v Milevsku

PŘÍLOHY

Příloha I. – Dotazník - integrovaný záchranný systém – občané mikroregionu Milevsko

Vážený spoluobčané, jsem studentkou Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a pracuji na své bakalářské práci „Vztah složek integrovaného záchranného systému a občanské společnosti v mikroregionu Milevsko“. Prosím Vás o spolupráci při vyplnění tohoto anonymního dotazníku, jeho cílem je zjistit, jaký je vztah a jaká je informovanost mezi občany a složkami integrovaného záchranného systému. Výsledky budou sloužit výhradně pro moji bakalářskou práci.

1. Vaše pohlaví?

- muž
- žena

2. Do jaké věkové kategorie patříte?

- 15 – 26 let
- 26 – 50 let
- nad 50 let

3. Kterou složku IZS hodnotíte nejlépe? (obodujte 3 body- nejlépe 1 bod- nejhůř)

- Hasičský záchranný sbor a jednotky požární ochrany
- Policie ČR
- Zdravotnická záchranná služba

4. K uvedeným subjektům přiřaďte čísla tísňového volání.

- 1. Hasičský záchranný sbor ČR A. 155
- 2. Zdravotnická záchranná služba B. 156
- 3. Policie ČR C. 150
- 4. Obecní (městská) policie D. 158

5. Znáte jednotné evropské tísňové číslo, které lze volat v případě, že nevíte, které z národních tísňových čísel zvolit, nebo pokud jste cizinec, nebo pokud událost vyžaduje zásah více složek najednou?

- ano (napište ho)
- nevím

6. V případě potřeby tísňového volání byste volali?

- jednotlivá národní tísňová čísla
- jednotné evropské tísňové číslo

7. Museli jste již někdy využít některé z těchto čísel tísňového volání?(pokud ne, pokračujte až otázkou č. 9)

- ano
- ne

8. Byli jste v případě potřeby pomoci od kterékoli složky spokojeni s její činností?

- ano
- ne

9. Jaká je podle Vás spolupráce složek IZS?

- dobrá
- špatná
- nevím

10. IZS shledávám jako:

- důležitý
- zbytečný
- nevím

11. Myslíte si, že ve Vašem regionu je dostatečné pokrytí území složkami Hasičského záchranného sboru a jednotek požární ochrany, Policie ČR a Zdravotnické záchranné služby?

- ano
- ne
- nevím

12. Setkali jste se v rámci výuky ve škole nebo ve svém zaměstnání se školením či seznámením se s prací některé ze složek IZS?

- ano
- ne

13. Jste členem nějaké neziskové organizace, dobrovolnického sdružení související s některou ze základních či ostatních složek IZS? (např. Červený kříž, Sdružení dobrovolných hasičů)

- ano Jaké?
- ne

Děkuji za vyplnění dotazníku!

Příloha II. – Otázky a odpovědi velitele Milevské požární stanice pobočky Hasičského záchranného sboru Jihočeského kraje

1. Jak hodnotíte IZS?

IZS v ČR lze, v celoevropském měřítku, hodnotit jako na velmi vysoké úrovni. Např. systém plošného pokrytí JPO či pokrytí území profesionálními jednotkami HZS patří k nejdokonalějším v Evropě.

2. Jaká je úroveň spolupráce složek IZS?

Úroveň spolupráce základních složek je vysoká, ať již při řešení MU či při provádění společného výcviku. Právě provádění společných taktických nebo prověřovacích cvičení prohlubuje vzájemnou spolupráci složek IZS.

3. Myslíte si, že v našem mikroregionu je dostatečné pokrytí území jednotlivými složkami?

Ano. V mikroregionu resp. na území obce s rozšířenou působností Milevsko je pokrytí jednotkami požární ochrany dáno plošným pokrytím, které schvaluje krajský úřad. V městě Milevsku je dislokována stanice HZS Jihočeského kraje typu P1 dle vyhlášky č. 247/2001 Sb., dále pak působí v mikroregionu Milevsko 6 jednotek kategorie III.

4. Myslíte si, že zavedení tísňové linky 112 bylo přínosem?

Ano, TCTV 112 je velkým přínosem pro cizince zdržující se na území ČR, především díky jazykovým schopnostem obsluhy TCTV 112.

5. Zrušit či nezrušit jednotlivá národní tísňová čísla?

Nezrušit. Národní čísla tísňového volání poskytují občanům určitý komfort z důvodu možnosti okamžitého spojení na bezpečnostní složku, kterou občan právě potřebuje. Především u linky 155 je skutečnost přítomnosti proškolených zdravotníků a následného poskytování rad jak postupovat do příjezdu posádky ZZS nezastupitelná.

6. Zhodnoťte oblíbenost Vaší složky.

Hodnocení resp. oblíbenost HZS ČR u občanů se dle průzkumů každý rok pohybuje okolo 98%, to je nejvíce ze všech bezpečnostních sborů, které jsou do průzkumů zahrnuty. V návaznosti na tuto skutečnost lze konstatovat, že oblíbenost HZS ČR je značná a v očích občanů má HZS nezastupitelnou funkci na poli ochrany zdraví, života a majetku.

7. Jsou někdy složky IZS zneužívány občany?

Ano jsou, především při zneužití linky tísňového volání a při nahlášení události, kde má údajně hrozit nebezpečí z prodlení.

8. Jak často a jakým způsobem seznamujete občany s Vaší činností?

V minulosti se sbor prezentoval např. díky ukázkám techniky při výročních oslavách sborů SDH či jiných společenských akcí. V současné době lze sbor prezentovat pouze činnostmi při vzniku MU či prováděním prověřovacích a taktických cvičení.

9. Jaké jsou odezvy z těchto akcí?

Např. taktická cvičení v budovách základních či mateřských škol jsou vnímána veřejností a především dětmi velmi pozitivně.

10. Je zájem o práci ve složkách IZS nebo o činnost v jednotkách?

O zaměstnání u HZS byl vždy ze strany občanů velký zájem a dnes se tento zájem navýšil především díky nízké poptávce pracovních sil na trhu práce. Přijímání příslušníků do služebního poměru má také zásadní vliv na určitou úroveň sboru. Dnes jsou na nové uchazeče kladeny značné nároky. Zaměstnání neboli vznik služebního poměru u HZS ČR je prací atypickou, psychicky a fyzicky náročnou, ale také zajímavou, především díky vyjíždění k různým typům událostí.

Příloha III. – Otázky a odpovědi velitele Jednotky sboru dobrovolných hasičů v Milevsku

1. Jak hodnotíte IZS?

IZS hodnotím jako kvalitně nastavený systém, který udává pravidla, povinnosti a pravomoci zasahujícím složkám, ale i ostatním orgánům a organizacím, kteří se podílejí na likvidačních pracích. Dále koordinuje jejich činnost, aby byla co nejefektivnější.

2. Jaká je úroveň spolupráce složek IZS?

Spolupráce složek IZS je na dobré úrovni. K dalšímu zlepšení by mohlo dojít zřízením jednotného krajského operačního střediska, kde by „seděli“, hasiči, záchranná služba a policie pod jednou střechou. V některých krajích už tento systém funguje.

3. Myslíte si, že v našem mikroregionu je dostatečné pokrytí území jednotlivými složkami?

V Milevsku jsou dislokovány stanice všech základních složek IZS. Co se týká jednotek požární ochrany, tak mimo profesionální jednotky je v Milevsku i jednotka sboru dobrovolných hasičů obce a v okolních obcích jsou další jednotky, které jsou využívány při MU. Celkově hodnotím pokrytí složkami jako dostatečné.

4. Myslíte si, že zavedení tísňové linky 112 bylo přínosem?

Zavedení čísla 112 vnímám jako nutnost už proto, že jsme součástí Evropské unie a číslo 112 je evropským tísňovým číslem. Je nutností pro zajištění pomoci pro zahraniční turisty atd.

5. Zrušit či nezrušit jednotlivá národní tísňová čísla?

Dokud nebudou zřízena jednotná krajská operační střediska, kde budou zastoupeny složky hasičů, policie a záchranné služby, národní tísňová čísla bych nerušil.

6. Zhodnoťte oblíbenost Vaší složky.

Myslím, že složka, která přijíždí na pomoc lidem by neměla být neoblíbená. Podle mě si naše jednotka stojí u obyvatel dobře.

7. Jsou někdy složky IZS zneužívány občany?

Myslím, že v dnešní době už ke zneužívání složek IZS nedochází. Z vlastní zkušenosti vím, že k takovým situacím občas docházelo. Co se týká zneužívání naší jednotky o žádném nevím.

8. Jak často a jakým způsobem seznamujete občany s Vaší činností?

Jednou, dvakrát v roce se naše jednotka zúčastňuje různých akcí, jako je např. Den s IZS, který je každoročně pořádán v Milevsku, kde představujeme naši práci a techniku. Dále jsou v Milevsku pořádány soutěže v požárním sportu, kde mohou lidé vidět práci hasičů. Těchto akcí se z větší části zúčastňují základní školy.

9. Jaké jsou odezvy z těchto akcí?

Odezvy z těchto akcí jsou především právě ve školách a školkách, kdy se potom děti zúčastňují různých soutěží týkajících se požární ochrany. Na okresní, krajské a celostátní úrovni.

10. Je zájem o práci ve složkách IZS nebo o činnost v jednotkách?

Zájem o práci ve složkách IZS určitě je. Bohužel v dnešní době je tzv. stop stav. Co se týká jednotek SDH, tak ty si většinou vychovávají své členy už od školy v kroužcích pořádající SDH. Po dosažení 18 let a splnění zdravotní způsobilosti se stávají plnohodnotnými členy jednotek.

Příloha IV. – Otázky a odpovědi vedoucího Obvodního oddělení Policie ČR v Milevsku

1. Jak hodnotíte IZS?

Jsou stanoveny postupy dle kterých při každé činnosti složky postupují. Jejich přednost vyplývá z reálného využití v praxi. Stanovené kompetence k daným činnostem jsou tedy využívány všemi složkami IZS.

2. Jaká je úroveň spolupráce složek IZS?

Spolupráce složek probíhá dlouhodobě na vysoké úrovni. Policie ČR v případě potřeby povolává a nasazuje potřebné síly a prostředky.

3. Myslíte si, že v našem mikroregionu je dostatečné pokrytí území jednotlivými složkami?

Myslím si, že zatím ano. Policie ČR má obvodní oddělení v Milevsku pro celý mikroregion.

4. Myslíte si, že zavedení tísňové linky 112 bylo přínosem?

Toto sjednocení pokládám za přínos, zásadní je zavedení nových moderních technologií.

5. Zrušit či nezrušit jednotlivá národní tísňová čísla?

Některé země po určitém čase od zavedení linky 112 svá národní čísla zrušili, já jsem spíše proti zrušení národních čísel.

6. Zhodnoťte oblíbenost Vaší složky.

S oblíbeností naší složky je to složitější, řekl bych, že je oblíbená jak kdy, záleží na konkrétních případech.

7. Jsou někdy složky IZS zneužívány občany?

V zásadě ne. Zneužívání naší složky spatřuji zejména v právních radách, když občan potřebuje znát či vyhledat jistou informaci, než aby za ní někde platil, snaží se získávat informace přes Polici ČR, prostřednictvím jejích systémů.

8. Jak často a jakým způsobem seznamujete občany s Vaší činností?

V rámci community policing spolupracujeme se starosty obcí a dle aktuálních problémů pořádáme různé akce. Tyto akce jsou také pořádány na žádost občanů formou osobního pozvání. Teď například organizujeme setkání se seniory, v tomto případě bude pobírána tematika nebezpečných živlů mezi námi a z toho nebezpečí plynoucí zejména pro starší důvěřivé občany. Přednášíme ve školkách a na základních školách o aktuálních problémech, třeba o drogách a podobně. Tyto akce se konají několikrát do roka.

9. Jaké jsou odezvy z těchto akcí?

Tyto akce jsou v celku oblíbené, dostáváme například děkovné dopisy ze škol.

10. Je zájem o práci ve složkách IZS nebo o činnost v jednotkách?

Vzhledem k aktuálnímu tzv. stop stavu považuji tuto otázku za bezpředmětnou.

Příloha V. – Otázky a odpovědi posádky výjezdového stanoviště Zdravotnické záchranné služby Jihočeského kraje v Milevsku

1. Jak hodnotíte IZS?

IZS celkově hodnotím pozitivně. Stanovení práv a povinností v místě, kde se stala MU a zasahuje více složek najednou pokládám za nezbytné.

2. Jaká je úroveň spolupráce složek IZS?

Od doby kdy začal být budován komplexní, dnes tzv. integrovaný záchranný systém, urazili všechny základní složky velký kus cesty ve zlepšování vzájemné spolupráce. Zejména u dopravních nehod probíhá spolupráce s dalšími základními složkami. Ve většině případů Policie ČR zajišťuje dopravní situaci a řídí dopravu v místě MU. HZS řeší vyprošťování osob z automobilů, aby bylo možné poskytnout neodkladnou pomoc zraněným na místě. Příslušníci HZS nám také pomáhají při překládání či snášení nepohyblivých osob z vyšších pater bytů, v případě, že není možné použít výtah a podobně.

3. Myslíte si, že v našem mikroregionu je dostatečné pokrytí území jednotlivými složkami?

Ve většině případů pokrytí postačuje. Naši posádku tvoří řidič, záchranář a doktor. Protože v mikroregionu je pouze tato jedna posádka s jedním výjezdovým stanovištěm, v případě, že se zrovna nachází u nějaké MU a naráz se stane další, musí vyjíždět ZZS

až z Písku vzdáleného přibližně 25 km, což představuje poměrně dlouhou dobu příjezdu.

4. Myslíte si, že zavedení tísňové linky 112 bylo přínosem?

Ano zavedení považuji za přínosné zejména z důvodu, že se na území ČR zdržuje mnoho cizinců, pro které tato linka znamená odbavení jejich hovoru v několika možných světových jazycích. Další výhodou zavedení tohoto nového čísla spočívá v možnosti jeho použití v případě, že si lidé nemohou vybavit jednotlivá národní čísla, která jsou si navzájem velice podobná.

5. Zrušit či nezrušit jednotlivá národní tísňová čísla?

Národní čísla bych zatím rozhodně nerušil. Zejména v případě linky 155, kdy na jejich operačních střediscích jsou pracovníci, kteří jsou speciálně školeni pro různé situace. V případě potřeby jsou prostřednictvím telefonu schopni poskytnout návod jak například provést první pomoc nebo jak si počínat při komplikacích při domácích porodech do příjezdu sanitky na místo.

6. Zhodnoťte oblíbenost Vaší složky.

Nepředpokládám, že by naše složka byla neoblíbená, vždy se snažíme pomáhat a vzhledem k poskytované péči jsme určitě oblíbení.

7. Jsou někdy složky IZS zneužívány občany?

V našem případě se tak stává zejména, když musíme vyjíždět i k méně akutním případům a v téže okamžiku nás může být potřeba u urgentního zásahu a my nejsme schopni ihned pomoci. Často lidé než aby využili pohotovost nebo pokud je pohotovost zavřena volají si ZZS.

8. Jak často a jakým způsobem seznamujete občany s Vaší činností?

Zúčastňujeme se Dne s IZS, který je pořádán každý rok v Milevsku a prezentují se na něm jednotlivé složky. Jsme přítomni na různých akcích pořádaných městem, kterých se účastní velký počet lidí a je pravděpodobnost, že se může stát nějaký úraz a podobně. Naše výjezdové stanoviště je možné kdykoliv navštívit po domluvě, toho využívají zejména školy a školky, předvádíme jim to co děláme a vybavení vozidla.

9. Jaké jsou odezvy z těchto akcí?

Odezvy jsou především kladné. Každý by měl mít povědomí o tom co tato práce obnáší a například i to jak si člověk může pomoci v různých případech sám a také třeba jak postupovat při poskytování první pomoci.

10. Je zájem o práci ve složkách IZS nebo o činnost v jednotkách?

V případě ZZS je zájem o práci řidičů vozů i o práci záchranářů. O to být lékařem u ZZS už takový zájem není, zejména ne u mladých doktorů. Je to práce náročná a

stresová, mladé lékaře také odrazuje systém postgraduálního vzdělávání, který jim umožňuje samostatnou práci ve voze záchranky až po pěti letech. Motivací by mohlo být navýšení platů lékařům, aby byly vyšší než v nemocnicích. Další možností je varianta, že by lékaři z větších nemocnic měli povinnost sloužit část úvazku na záchrankách.